

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Incurajarea exportului produselor industriale

Pentru prima oară, s'a pus la noi, în mod serios și practic, chestiunea intensificării exportului de produse industriale.

D. M. Constantinescu, Ministrul Economiei Naționale, a înțeles să rezolve problema, după metode mai practice, înălțurând pe cât se poate piedicile ce-i stau în cale, mergând chiar până la punctul de a anunța că va acorda unor anumite produse, cari n'au trecut până acum granițele țării, prime excepționale de export.

Hotărârile ministrului au făcut o foarte bună impresie în cercurile noastre industriale și ele se cer înfăptuite cât mai curând.

Ceia ce trebuie să se știe, e că majoritatea produselor noastre industriale, cari găsesc deosebiri în străinătate, nu au nevoie de prime excepționale. Industriașii nici nu cer asemenea jertfe excepționale din partea Statului, care are atâtea goluri mari de acoperit.

Ei cer însă micșorarea sarcinilor ce apasă asupra prețului de vânzare la export al produselor, până la limita necesară, care le-ar îngădui să țină piept cu concurența din afară.

Dacă luăm un exemplu, din zeci și sute de cazuri, iată de pildă, cazul industriei de ciment.

Aceasta ar putea exporta pe piața Istambulului, ciment alb și alte cimente speciale, ale industriilor din Occident.

S'ar putea exporta în Orient, 100—1500 vagoane asemenea cimente, pentru care țara lor primi în schimb contravaloarea în devizele forte, ce-i sunt atât de necesare.

De ce nu se face acest export?

Foarte simplu. În primul rând de vină sunt taxele de transport pe CFR.

De la București la Constanța transportul unui vagon de ciment, pentru export costă 7400 lei. De la Constanța la Istanbul, 2000 lei pe vapoarele Suceava și Alba Iulia.

Cât costă transportul unui vagon de ciment, din Belgia la Istanbul?

E de neorăz. NUMAI 1500 LEI.

Așa dar, pe când la noi, transportul unui vagon de ciment exportabil la Istanbul, costă 9400 lei, industria similară din Belgia transportă cimentul din Belgia la Istanbul numai cu 1500 lei.

În asemenea condiții, evident, exportul nu se poate face, industria noastră fiind pusă din cauza transportului prea scump, în prind pronunțată inferioritate, față de concurența străină.

Care e deci concluzia logică ce se desprinde din aceste realități?

În primul rând, taxele de transport, pentru cimentul destinat exportului, trebuie considerabil reduse, până la un tarif de regie, care să îngăduie CFR să-și recupereze doar cheltuielile.

Interesul superior al Statului fiind acel de a da o cât mai largă dezvoltare exportului, calea ferată, ca instituție de stat, are datoria de a-l ajuta să atingă acest țel, fără a ține seamă de propriile ei interese financiare, cari stau pe un plan secundar.

E deci nevoie să reducă actualul tarif foarte urcat, până la limita unui tarif de regie, care să-i acopere în parte sau în total cheltuielile ce ar suporta cu transportul cimentului la Constanța.

De altfel, exportul de ciment fiind în momentul de față nul, calea ferată nu are venituri la acest capitol.

Reducând taxele, n'ar avea nici în acest caz venituri, dar ar veni în schimb în ajutorul Statului, pentru promovarea unui politice economice temei-

Közel kétmillió lejt tesz ki az Aradi Iparos Otthon vagyona

Leikes hangulatban tartották meg az Iparos Otthon közgyűlését.

Felhívás az Aggmenház megnyitásának lehetővé tételében.

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg Reinhart Gyula elnöklete alatt közgyűlését az Aradi Iparos Otthon. Reinhart Gyula megnyitó szavai után Bakács Miksa ismertetette az évi jelentést, amely a következőket tartalmazta:

T. Közgyűlés!

Az Aradi Iparos Otthon 1937. évi működéséről a következőkben számolunk be. Örömmel jelentjük, hogy a múlt évben tartott közgyűlés határozatát végrehajtva megvettük aggmenház céljaira a Str. Ciorogariu 3. számú házat, amely az átirási díjjal együtt 410.000 leibe került, amire lefizettünk a rendelkezésünkre álló jövedelmek illetve bevételekből 160.000 lejt, míg 250.000 lejt felvettünk az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetétől kölcsönként. Erre időközben lefizettünk 80.000 lejt és így ezidőszent 170.000 lejt tartozás áll fel, melynek kiegyenlítése a tagok áldozatkészségére vár, hogy azután az aggmenházat felszerelhessek és azt rendeltetésének átadhassuk. Kérjük a közgyűlést, hogy ezen ingatlanvásárlást jóváhagyni szíveskedjék.

Az 1937. évi zárszámadások szerint a következőképpen alakultak az Iparos Otthon anyagi ügyei. Az Otthon 1937. évi bevételei 401.293 lejt tettek ki. Házbérjövödelmünk kitett 180.000 lejt, az Aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja 66.630 lejes adományt juttatott hozzánk a tagdíj és beiratási díjból befolyt 73.210 lejt, különböző adományok és bálunk jövedelme 81.458 lejt.

Kiadásaink voltak: kamatokért kifizettünk

83.360 lejt, fizetésekre 72.000 lejt, állami és városi adóiban 31.937 lejt, a költségvetés összege kitett 61.266 lejt, biztosítási illeték fejében fizettünk 6462 lejt, házkarbantartására 185 lejt fordítottunk, irodai költségekre kiadtunk 2296 lejt, inkasszójutalék fejében 7.552 lejt, míg az ezek után fennmaradt összeget, 136.288 lejt tartozásunk apasztására fordítottuk. Mihez a közgyűlés szíves hozzájárulását kérjük.

Az Aradi Iparos Otthon vagyoni állapotát a mérleg következő adatai tüntetik fel. Készpénzkészlet 7184 lejt, Szövetkezeti ületrészek 6152 lejt, állampapírok 1200 lejt, berendezés értéke 212.759 lejt, letétek 1760 lejt, az ingatlanok értéke 3.354.571 lejt. Folyószámla adósság 20.816 lejt, így az összes vagyon 3.604.442 lejt. Ezzel szemben a teheroldalon a következő tételek szerepelnek. Folyószámla hitelesítők 1.593.281 lejt, elfogadványok 250.000 lejt, alapítványok Szabóczy János emlékére 17.280 lejt, Czernóczy Mihály emlékére 8509 lejt, Glück József emlékére 3870 lejt, Huppert Fülöp emlékére 12.348 lejt, özvs. Glück Ignác emlékére 6650 lejt, amelynek levonása után a tiszta vagyon 1.742.367 lejt tesz ki. Aggmenház alapítvány címén 185.333 lejt van kezelésünkben, míg a mérlegben feltüntetett alapítványok összege 48.857 lejt, tehát összes alapjaink összege kitett 234.190 lejt.

Taglétszámunk volt 1937 január 1-én 707 tag. Belépett 2 új tag, meghalt és kilépett 21 tag, maradt az év végén 606 tag.

Halottaink özvs. Glück Ignác, Molnár

nice, care va asigura mai târziu tuturor și prin urmare și Regiei CFR avantajii, prin veniturile ce va trage, din buna stare economică generală.

Tot așa se impune ca și vapoarele S. M. B. să reducă tariful de transport pentru transportul cimentului la Istanbul, pentru ca astfel prețul străine, să ajungă la paritatea preturilor concurenței.

Fără îndoială, că dacă administrația CFR înțelege să privească chestiunea numai prin prisma îngustă a intereselor ei particulare, tariful actual n'ar putea fi modificat și nici exportul de ciment nu poate devine o realitate.

Chestiune trebuie însă privită mai larg, din punctul de vedere al intereselor generale, în cadrul cărora se înglobează și interesele CFR.

Calea ferată nu are nimic de pierdut, dacă transportă în preț de cost, un produs care nu poate fi exportat altfel, în schimb Statul și economia națională are totul de câștigat.

Dar în cazul cimentului, mai sunt și alte sarcini cari umflă prețul de export, împiedicând trecerea acestui produs peste granițele țării.

E taxa de export și cifra de afaceri cari împreună cu altele mai mici se ridică și ele cam la vreo 1400 lei de vagon, aproape atât cât costă transportul unui vagon de ciment din Belgia la Istanbul.

Așa dar, taxă de export și cifră de afaceri, la un produs care nu se exportă!

Ce rost are o asemenea sarcină, când din cauza ei și ale altora, export nu se face și Statul nu încasează nimic pe urma ei.

Presupunând că taxa de export și cifra de afaceri pentru exportul de ciment ar fi suprimate, e drept, că Statul tot nu ar trage venituri din acest post, — ar fi înlesnit însă astfel exportul, care reprezintă în schimb pentru Stat, avantajii de ordin valutar și perspective economice mult mai interesante, de cât veniturile ce ar trage din taxele respective de export.

Exemplul de mai sus se aplică evident tuturor produselor industriale, cari din cauza taxelor de transport și a sarcinilor fiscale interne, nu pot îndrăzni să facă cea mai ușoară încercare de pătrundere pe piețele străine de import.

Ca încheiere, trebuie să adăugăm că, unele timide încercări de export a unor produse industriale românești, s'au isbit, în afară de sarcinile financiare mai sus pomenite, de o serie de formalități greoaie, însoțite de cheltuieli și pierderi de timp zadarnice, cari nu numai că nu constituie un stimulent pentru intensificarea exportului de produse industriale, dar sunt dădăreptul descurajării, a ori cărei tendințe în această direcție.

Miksa, Csatlós Ignác, Hartmann Kálmán, Popoli Viktor, Panek Sándor, Propszt Mihály és özv. Schäfer Józsefné elhunytá felett érzett mély részvétünket foglaljuk jegyzőkönyvünkbe és ezáltal öröksíruk meg emléküket.

Az anyagi elérésében nagy támogatásunkra volt a nőbizottságunk kitartó és szorgos munkája, az Iparosok Temetkezési Segély Csoportjának nagylelkű és az évek során át megismételt nagyobb adományai, az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete támogatása, nem különben azon adományok, melyek aggmenházunk céljaira folytak be. Miért is indítványozzuk, hogy a női bizottságnak, valamint az adományozóknak mondjon a közgyűlés köszönetet és foglaljuk ezt mai jegyzőkönyvünkbe.

A könyvtár kezelését idén is Ilyés István igazgatóságunk buzgó tagja látta el lelkiismeretes gondossággal.

Most, hogy az aggmenház céljaira szolgáló épületet megvettük, a hátralékos összeg kifizetése, az épület felépítése és annak felszerelése kell, hogy képezze egyetlen gondunkat. Ehhez kérjük tagjaink válvetett munkáját és áldozatkészségét és akkor hisszük, hogy eredményes munkát fogunk véghezvinni.

Kérjük a közgyűlést, hogy számvizsgáló bizottság jelentése után a felmentvényt megadni szíveskedjék és javaslatunkat az igazgatóság és választmány kiegészítése valamint a számvizsgáló bizottság megválasztása iránt elfogadni szíveskedjék.

Az igazgatóság.

A közgyűlés nagy meglepéssel vette tudomásul az Iparos Otthon vezetőségének eredményteljes munkáját, a felmentvényt megadta és ezután került sor a választásra, amelynek alkalmával a következőket választották meg:

Igazgatósági tagok:

Baranyi Ferenc, Fock Gábor, Ilyés István, Zombory Gyula. Igazgatósági póttagok három évre: Engelhart Ferenc, Horváth József. Számvizsgáló bizottsági rendes tagok egy évre: Bozai Ernő, Barthel Ernő, Holló Frigyes, Kun József, ifj. Nagy Károly. Számvizsgáló bizottsági póttagok egy évre: Dein Miklós, Riedl Ödön, Rózsa Béla. Választmányi tagok három évre: Bauer Andor, Bedő László, Bucskó Béla, Csáky János, Dózsa Bertalan, Hendi János, Jakobi Gyula, Karácsonyi Márton, Komlós Pál, Konczek Lajos, Kreisz Sándor, Krón Lénárd, Mayer András, Mihály László, Nyársy Sándor, Szabó József, Takács István, Várhol László, Vincze Gusztáv, Weisz Siegfried. Választmányi póttagok: Menráth Miklós, Macean Gheorghe, Ritók Imre, Sztójkovits József és Végh István.

Reinhart Gyula elnök ezután lelkes hangú beszédet intézett a megjelentekhez.

— Amint a jelentésből kitűnik — mondta — mindössze 170 ezer lei hiányzik ahhoz, hogy az Iparos Otthon megvalósítsa eredeti célját és az Aggmenház megkezdhesse működését. Aradváros iparostársadalmához fordulnak, hogy adományaival segítse elő ennek a nemes célnak megvalósítását. A vezetőségnek az a kívánsága, hogy az Aggmenház még ebben az évben megnyíljon. Ezért úgy határozott, hogy mindazoknak, akik támogatni akarják az intézményt és legalább ezel lelt adományoznak, diszoklevelet kézbesítenek ki és az alapító tagok sorába iktatják őket. Módot nyújtunk egyébként arra is, hogy az ezer leies adományt havi 100 leies részletekben fizessék ki. Mindössze 170 leies iparosra van tehát szükség, hogy Arad iparosságának ez az annyira nélkülözött intézménye végre teljesíthesse hivatását. Mi bizunk abban, hogy akadnak ilyen iparosok, sőt számosan lesznek olyanok, akik eddig még nem voltak az Iparos Otthon tagjai és most azok sorába lépnek.

Értékpapír tulajdonosok! Imprumutul de Inzestrare és mindenféle bel- és külföldi értékpapírjaikat, sorsjegyeiket jelentsék be ellenőrzésre, mert a nyeresemények elévülnek. Postai megkeresésnél válaszbélyeg kéretik. Stefan Márkus Arad, Bul. Reg. Ferdinand 39.

— A kijárók ellen. A fővárosban rendkívül szigorú intézkedéseket léptettek életbe a pénzügyi szolgálat keretén belül a kijárók és hivatalos közbenjárók eltávolítására. A legszigorúbb rendszabályokat alkalmazzák a cél elérése érdekében.

Fontos reformokat akar megvalósítani Ralea munkaügyi miniszter

Módosítják a munkaszerződésekről, a jogiszemélyiségekről, és a szindikátusokról szóló törvényeket. Szó van arról, hogy a borbélyok vasárnap nyitva tarthatnak.

Ralea munkaügyi miniszter elnöklete alatt a közelmúlt napokban értekezletet tartottak a munkaügyi vezérfelügyelők. A tanácskozások során számos nagyjelentőségű tervet vitattak meg.

Ralea miniszter nagyszabású tervet dolgozott ki, amellyel számos időszerű kérdést kíván megoldani. Ezek között szerepel a nyolc órás munkaidőnek a magántisztviselőkre való kiterjesztése. A munkaidőt szabályozó törvény 2. szakasza értelmében ennek a törvénynek intézkedései egyaránt vonatkoznak az ipari és kereskedelmi vállalatokra, kivéve a második fejezet intézkedéseit, amely törvénybe iktatta a nyolcórás munkaidőt. Ez eddig csak az iparvállalatokra volt kötelező. Ugyanez a szakasz mondja ki azonban azt is, hogy a munkaügyi tanács véleményének meghallgatása után a kötelező nyolc órás munkaidőt más vállalkozásokra is kiterjesztik. A miniszter most azzal a tervvel foglalkozik, hogy a magántisztviselőkre, tehát az irodai alkalmazottakra is kiterjessze a nyolc órás munkaidőt.

Ugyancsak a magántisztviselők egy régi kívánságát teljesíti majd az az intézkedés, a mellyel a munkaszerződésekről szóló törvényt módosítják. Jelenleg ugyanis az a helyzet, hogy a munkaadó — ha a törvényes felmondási időt alkalmazottjának megadja — bármikor felmondhat. Sok panasz merült fel, hogy ezzel a joggal sokszor visszaélnék és a felmondást azért eszközlik, hogy a tisztviselő szolgálati idejét megszakítsák és ezáltal kevesebb felmondási időre legyen joga. Az új törvény szabályozással arra akarnak módot adni, hogy az alkal-

mazott a felmondás indokolását kérje a munkaadótól és a bíróság állapítsa meg, hogy az ok komoly volt, vagy pedig nem.

Beható tanulmány tárgyává teszi miniszter a fizetések kérdését és főképpen azt akarja megállapítani, hogy az egyes foglalkozási ágakban a munkások megkeresik-e a létminimumot.

Módosul valószínűleg a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény is és azon olyan változtatásokat hoznak, amelyeket a gyakorlati élet megkíván. Összhangba akarják hozni a közönség érdekeit az alkalmazottak érdekeivel. Ezzel kapcsolatban merült fel

a borbélyok vasárnap délelőtti nyitvatartásának kérdése.

A gyakorlat ugyanis az, hogy a borbély, aki vasárnap délelőtt a törvényes tilalom miatt nem tud műhelyében dolgozni, vendégét lakásán keresi fel. Ez is tilos lenne ugyan, ellenőrzése azonban rendkívül nehézkes és eredményekre nem vezethet. Így tehát nem lehetetlen, hogy

engedélyezik majd a borbélyműhelyek vasárnap délelőtti való nyitvatartását.

Az új alkotmány szellemében jár el a minisztérium akkor, amikor módosítja majd a jogi személyekről és szindikátusokról szóló törvényt. Ezzel azt akarja elérni, hogy az egyes szakmák komoly képviselőhöz jussanak, másrészt pedig csak azok a szindikátusok és jogi személyiségek létezhesse, amelyek tényleges munkát fejtenek ki. Ez a módosítás nagymértékben segíti majd elő a különböző szakmák érdekképviselését.

Milyen ipari műhelyeknek és üzleteknek kell egészségügyi engedéllyel rendelkezniük

Az utóbbi napokban több panasz hangzott el azzal kapcsolatban, hogy egyes községekben a körorvosok, illetve községi vezetőségek felszólították a kereskedőket és iparosokat, hogy üzletük, illetve műhelyük egészségügyi autorizációját nyolc napon belül nyújtsák be, mert ellenkező esetben jegyzőkönyvet vesznek fel ellenük és büntetésben részesülnek.

A kérdéssel kapcsolatban beszélgetést folytattunk Engel Gyulával, az Arad és Vidéke Fűszerkiskereskedők Szindikátusa elnökével, aki munkatársunknak a következőket mondotta:

— Vidéki tagjaink részéről mi is kaptunk hasonló panaszokat és közbenjárásra kértük fel az ügyben a Kereskedelmi és Iparkamarát. A sérelmezett intézkedések minden bizonnyal tévedésen alapulnak. Az egészségügyi engedélyek-

kel kapcsolatban ugyanis az a helyzet, hogy ezeknek rendszere 1930. július 14-ikén az egészségügyi törvénnyel egyidejűleg lépett életbe. A törvény nem akarta költségekkel sújtani a már meglévő üzleteket és műhelyeket és ezért úgy intézkedett, hogy csak az ujonnan, 1930. július 14-ike után nyíló üzletekkel és műhelyekkel kapcsolatban kell egészségügyi autorizációt szerezni vagy pedig akkor, ha az üzlet vagy műhely tulajdonában személyi változás állott be és akkor is, ha a helyiséget átalakították. Így tehát az egészségügyi engedély bemutatására csak azok kötelezhetők, akik ezekbe a kategóriákba tartoznak. A Kereskedelmi és Iparkamara kérésünket nagy megértéssel fogadta és ilyen értelemben járt közben a megyei főorvos úrnál.

Értesülésünk szerint egyébként a megyei főorvosi hivatal tájékoztató rendeletet küld a körorvoshoz, akiket figyelmeztet arra, hogy az egészségügyi autorizáció csak azoktól kérhető, akik műhelyüket vagy üzletüket 1930. július 14-ike után nyitották, illetve helyiségükben a fenti időpont után eszközöket átalakítottak.

Visszaitélték a volt Timişoara-temesvári ipartestület szubvencióját

A kereskedelmi és ipartügyi minisztérium már régebben utasította a timişoara-i munkakamarát, kérje vissza a 984 ezer lelt kitevő összegét, melyet évek során az ipartestület juttatott szubvenció címen az ipari szindikátusnak. Az ipari szindikátus emiatt az ítélőtábla előtt konfiscációs pert indított és előadta, hogy a szubvenció összegét évenként felvették az ipartestület költségvetésébe, melyet a minisztérium mindig jóváhagyott. Az ítélőtábla most hirdetett ítéletet az ügyben és az ipari szindikátus keresetét elutasította.

Egészsége megmarad, mert fogyókúra nélkül is karcsú és modern alakú lehet gyorsan és könnyen, ha

rendbe hozatja elhanyagolt természetét és modern, higiénikus szabású formafűzőt, princesset, strandfűzőt, melltartót rendel

M. Ecsedi Teréz

fűzőspeciálistánál Arad, Str. Eminescu 31. sz.

Uj pótdíjat szednek biztosítás céljaira a vasuti jegyek után

A Hivatalos Lap május 14-iki számában a CFR autonom igazgatósága rendeletileg biztosítási pótdíjakat léptetett életbe minden vasuti jegy után. A vasuti balesetek következtében elhunyt utasok hozzátartozói, illetve a megsebesült utasok, akik a CFR vonatain, autómotorain vagy autóbuszain szenvedtek a balesetet, a jövőben biztosítási összegeket fognak kapni a vasutól, ha a balesetet a vasuti személyzet vétkeossége, vagy pedig az anyag hiányossága okozta. Ennek ellenértékeképpen az utasok az érvényben lévő vasuti jegyárak mellett még a következő pótdíjakat tartoznak fizetni: I. osztályos jegy után 12 leit, II. osztályos jegy után 8 leit és III. osztályos jegy után 4 leit.

Ez a pótdíj a távolságra való tekintet nélkül mindenkinek meg kell fizetni, akár teljes vasuti jeggyel utazik, akár kedvezményes, leosztított áru jeggyel, vagy pedig ingyenes vasuti igazolvánnyal. Ha az oda- és visszautazásra szól óvasuti jegyet bocsájtottak ki, a pótdíj kétszeresen számítható. Csoportos vasuti jegyeknél annyiszor kell beszélni a pótdíjat, ahány utas számára jogosít a vasuti igazolvány.

Teljes áru, vagy kedvezményes jegybérletkénél a következő pótdíjakat hajtja be a vasut: I. osztályos jegynél havi 80 lei, II. osztályos jegynél havi 60 leit és III. osztályos jegynél havi 40 leit.

Ugyanezeket a taxák tartoznak megfizetni a szabadjegyek tulajdonosai is, mármilyen címen kapták meg a szabadjegyet. A vasuti személyzet tagjai, akik ingyen utaznak a vasuton, a fenti taxák felét fizetik.

A vasuti bérletjegyek, a szabadjegyek és a vasuti személyzet számára kibocsájtott ingyen jegyek után ezeket a pótdíjakat a jegyek kibocsájtása alkalmával hajtják be és pedig annyi hónapra kiszámítva, ameddig a jegy érvényes. Csúpan a külföldi vasutak alkalmazottai mentesek a póttaxák alól a viszonzosság címén.

A személyazonossági igazolvány tulajdonosai, akik az igazolvány alapján kedvezményesen utazhatnak, évi vizumdíjat fognak fizetni és pedig I. osztály után 40 leit, II. osztály után 30 leit és III. osztály után 20 leit.

Azok az utasok, akik a CFR autóbuszait használják, 4 lei póttaxát fizetnek.

A CFR vezérigazgatósága biztosítási pótdíjat léptetett életbe csomagok, podgyászok és ugynevezett franco bélyeggel ellátott gyűjtő áruk szállításánál is abból a célból, hogy ezeknek ellenértékeképpen a felet azonnal és teljes összegében kárpótolni lehessen a szállítás közben bekövetkezett károkat. A biztosítási pótdíjak ellenében a vasut megfizeti a kártérítést még akkor is, ha az érvényben lévő szabályok vagy tarifás rendelkezések korlátozzák a vasut felelősségét. Ez a póttarifa az érvényben lévő tarifának 2 százaléka.

Hasonlóképpen 2 százalékos pótdíjat hajtának be az érvényben lévő szállítási tarifa után az áruszállításokra vonatkozóan is szintén abból a célból, hogy a szállítás közben előállott károkat a vasut azonnal és teljes összegében megtérítse még akkor is, ha a szabályok vagy tarifális rendelkezések szerint felelőssége korlátozott volna.

Itt említjük meg, hogy a minisztertanács alkalmával a közlekedésügyi miniszter bejelentette a kártérítés mérvét is, amellyel a vasut az utasokat a balesetek alkalmával kártalanítani fogja.

A miniszter előrebocsájtotta, hogy a kártérítés, amint az a rendeletből is kitűnik, csak akkor válik esedékessé, ha a balesetet a vasuti személyzet vétkeossége, vagy pedig a vasuti anyag hiányossága okozza. A biztosítási összegek a következők: I. osztályú utasoknál 400.000 lei, II. osztályú utasoknál 300.000 lei, III. osztályú utasoknál 200.000 lei.

A kártérítési összeget megkapják a CFR alkalmazottjai, illetve azok örökösei is, még ha nem is utasok, de a balesetet szolgálatuk teljesítése közben szenvedik el. A kártérítés összege

Nem kell bélyegezni a heti fizetésekről szóló listákat

Miután a kincstári közegek akkor is követelték a fizetési Sat-ok bélyegzését, hogy ha azok heti fizetéseket tartalmaztak és a zalkalmazottak által nem voltak aláírva, az UGIR közbenjárására a pénzügyminiszterium május 5-én kiadott 51.044 számú rendeletével értesítette a Braşov-brassói pénzügyigazgatóságot, hogy

olyan esetekben, ha hetifizetésekről szóló bérlistákat mutatnak be, amelyeket az alkalmazottak nyugtázásaképpen nem írtak alá, ezek nem bélyegzendők. Kíváncsok lennének, hogy a miniszterium a többi pénzügyigazgatóságokat is körrendeletben értesítene mihez tartás végett. Ez irányban az UGIR már közben is jár.

Őfelsége II. Carol király elé vezet küldöttséget a Satumare-szatmári Iparos Otthon

Az elmúlt évben is támogatta az arra rászorult iparosokat, özvegyeket az intézmény.

A Satumare-szatmári Iparos Otthon az elmúlt vasárnap tartotta meg évi rendes közgyűlését.

Kondor Gedeon elnök megnyitó szavaiban megállapította, hogy a közgyűlést szabályszerűen, hatósági engedély alapján hívták össze. Üdvözölte a megjelenteket, majd a jegyzőkönyv hitelesítésére Szabó Gusztáv és Harkácsi Lajos egyesületi tagokat kérte fel.

Dr. Teveli József ügyvéd, az egyesület ügyésze, felolvasta az Iparos Otthon elmúlt évi működéséről szóló titkári jelentést. Beszámolójában sajnálattal emlékezett meg arról, hogy az egyesület az elmúlt évben nem fejtett ki nagyszabású társadalmi és kulturális működést. Beszámolt arról is, hogy az egyesületen keresztül a városi iparosságot ért sérelem miatt, népes küldöttséget akartak küldeni Őfelsége II. Carol Királyhoz. A vezetőség lépéseket is tett a királyi audiencia érdekében, de az udvarnagyi hivatal határozata következtében a kihallgatást későbbi időpontra halasztották el.

Dr. Teveli részletesen ismertette a munkakamarával folytatott per jelenlegi állását. A tulajdonjogi per tárgyalását a semmitörvény határozata folytán a napokban Satumare-Szatmáron tartják meg, míg az egyesület jogi személyiségének feloszlására vonatkozó per tábla tárgyalásánál van.

KITUNÓ ÖTLET.

Cinegéné, szegényke, megint kifogásolja elöteműt férje viselkedését. Lehagoltan mesél legjobb barátjának az intim kis cukrászdában.

— A férjem szeretné, — mondja, — ha elegánsan öltözködnék.

— Melánia, — szólított meg a napokban — rohamléptekkel közeledik a nyár és a te ruhárad nagyon hiányos.

— Ugy-e, hiányos? — kiáltottam felcsillanó szemekkel.

— Ugy van, rendkívül hiányos. Belátom, hogy szükségem van 2-3 nyári ruhára, ugyanamnyi cipőre, kalapra és harisnyára.

— Te drága, — kiáltottam, de a férjem félbeszakított:

— Hagyjál kibeszélni, Melánia. Nagy súlyt helyezek arra, hogy az elmondott öltözködési cikkeket rendelkezésedre álljanak. Számításom szerint ruhárad kiegészítése legalább 15.000 leibe kerül.

— Ugy van!

— Nos, intézkedtem, hogy a pénz mielőbb rendelkezésedre álljon.

— Te édes, drága, aranyos, kiutaltattál nekem 15.000 leit?

— Egy frászt, — röhögött erre az a gazember — írtam a mamádnak, hogy vegyen fel kölcsönt a házra és azonnal küldjön 30.000 leit.

— Miért annyit?

— Mert nekem is ki kell öltözködnöm. Csak nem blamálok a kopottságommal egy olyan elegáns nő, mint te...

ge a vasuti tisztviselők állásának megfelelően a vasuti osztályok szerint fog megállapítást nyerni, vagyis annak az osztálynak megfelelő kártérítést kapja a vasutas, amelynek igénybevételére jogosult az utazás alkalmával.

Külön szabályrendelet fogja megállapítani,

sa Oradea-Nagyváradon lesz. Beszámolóját ezzel fejezte be:

— Hisszük, hogy az idő meghozza a békés kiegyezést. Minden tag hálás köszönettel adózhat a vezetőségnek, amely minden lehetőt elővet a mostani helyzet végleges tisztázására.

Felszólította a tagokat, hogy tagsági kötelezettségeiknek tegyenek eleget. Reméli, hogy a tagok még hosszú évtizedekig támogatják az egyesület nemes törekvéseit.

Miután a közgyűlés köszönetet és elismerést szavazott a szép titkári jelentésért, Kocsis László az elmúlt évi zárszámadást, a segélyalap jelentését, a vagyonmérleget és az 1938-as évi költségvetési előirányzatot ismertette.

Kondor Gedeon elnök bejelentette, hogy a helyzetre való tekintettel az elnökség lemondott a tiszteletdíjakról.

A segélyalap jelentéséből kitűnik, hogy az egyesület az elmúlt évben is igen nagy összeget juttatott az elaggott iparosoknak, iparos özvegyeknek és árváknak.

A költségvetési előirányzatba 20 ezer leit vettek fel különböző kulturális kiadásokra.

Szakáll Ferenc, a dalárda elnöke rövid beszámolót mondott. Sajnálattal emlékezett meg arról, hogy a tavalyi közgyűlés óta a dalárda nem működhetett. Így az idei országos versenyre sem mehet el. A tagok támogatását és jóindulatú érdeklődését kérte.

Az indítványok során Szakáll Ferenc javasolta, hogy az Iparos Otthon tagjai egységesen menjenek be a munkakamarába. Az új rendelkezések értelmében ugyanis a munkakamara vagyoni most már a Munka-alap tulajdonába mennek át. Feltette tehát a kérdést: a kultúra fejlesztésének érdekében nem volna-e meg a kiegyezés lehetősége?

A vezetőség részéről dr. Teveli József válaszolt:

— A vezetőség — mondotta — mindent megtesz a helyzet tisztázására. Kérem a tagokat, hogy legyenek türelemmel és bizalommal az egyesület vezetősége iránt.

Kocsis László annak a reményének adott kifejezést, hogy a vezetőség a Satumare-szatmári ösziparosság érdekében mielőbb megtalálja a kiegyezés módját.

Kondor Gedeon biztosította a megjelenteket, hogy a vezetőség hivatásának magaslatán áll, majd a közgyűlést berekesztette.

A Timişoara-temesvári

pütkösi kiállítás elmarad.

A Timişoara-temesvári munkaadók szövetkezése által tervezett pütkösi kisipari kiállítás, melynek június elején kellett volna megnyílnia, elmarad. Az elmaradás oka, hogy a kiállítás megrendezését a munkakamara magának tartja fenn.

ni, hogy miképpen konstatálják a baleseteket és azok következményeit, valamint a kártérítési igény előfeltételeit, végül a kártérítés összegét, ha sebesülésről, vagy részleges rokkantságról van szó. Az új rendszer június 15-én lép életbe.

Részletes tájékoztató a számlákra vonatkozó új rendelkezésekről

Az új törvények ismertetésével kapcsolatban külön kiemeltük azokat a szabályokat, amelyek fontos változásokat léptettek életbe a kereskedők és iparosok legsűrűbben használt okirataik bélyegzésére nézve, tehát a számlák és nyugták bélyegeire vonatkozóan. Hasonlóan fontos intézkedések azok is, amelyek az ügynökök, képviselők, megbízottak szerződéseinek bélyegei tekintetében léptettek életbe újításokat. Tekintettel arra, hogy ezeket az új szabályokat mindenkinek nagyon pontosan kell ismerni, azokat, a törvényhez mellékelte indoklás alapján, az alábbiakban újból ismertetjük, nehogy a szabályok nemtudása miatt bárkit is kellemetlen-ségek érjenek.

AZ ÚJ NYUGTABELYEG.

Tulajdonképpen nem is annyira új nyugtából van szó, mint inkább a nyugták kiállításának új rendszeréről. Az eddigi szabályok szerint ugyanis csak a részvénytársaságok számára volt kötelező kottoros rendszerű nyugták kiállítása. A bélyegtörvény 1938. április hó 1-én kelt módosítása ezt a szabályt a következőképpen változtatta meg:

— Mindenféle kereskedelmi társaság nyugtákat, átadási vagy átvételi elismervényeket, másolattal, carnetből kiszakítva köteles kiadni. A nyugták és igazolványok kiadása kötelező. A nyugtáknak a következő adatokat kell tartalmazniuk: Annak vezetéke és keresztnévét, valamint lakhelyét, akinek számára a nyugtát vagy elismervényt kiadják, valamint a nyugta vagy elismervény értékét.

A szabályhoz az indoklás a következő magyarázatot fűzi:

Miután semmi indok nincs arra, hogy másolattal bíró, carnetből kiszakított nyugták kiadása tekintetében különbség álljon fent a részvénytársaságok és másfajta kereskedelmi társaságok között, az új törvény a kötelezettséget kiterjesztette az összes kereskedelmi társaságokra. Ezenformán a nyugták kiadása a társaságokra nézve is kötelezővé vált, minthogy a tapasztalat azt mutatta, hogy a jelenlegi rendszer mellett egyes vállalatok kivonták magukat a bélyeg leróvási kötelezettsége alól, a nyugtákat más okiratokkal és formulákkal helyettesítették, amelyek nem feleltek meg a nyugtákban foglalt ügyletek természetének és az okiratoknak más, idegen elnevezést adtak. Így például csekkeknek is nevezték csak azért, hogy a csektörvényben említett bélyegmentességet illegálisan biztosítsák a maguk számára.

Igy szól az indoklás, amely szerint tehát a carnetes és másolatos nyugta azért vált kötelezővé minden kereskedelmi társaság számára, hogy egyes visszaéléseket megakadályozhasson a törvény.

Több irányból jövő kérdésszerűségekre itt válaszolunk:

A nyugták új rendszere a nyugták előírt bélyegeinek összegén semmiféle változást nem eszközölt. A nyugtákra és átvételi, átadási elismervényekre ezentul is ugyanannyi okmány és repülőbélyeg jár, mint eddig. A nyugtábóléyek a következők: 100—10.000 leig 3 lei, 10.000—50.000 leig 7 lei, 50.000 leig felül 14 lei, 100.000 leig felül, a töredékek figyelembe vétele nélkül minden 100.000 lei összegig még 2 lei.

Ezekon kívül természetesen le kell róni a repülőbélyegeket is, amelyre nézve szintén nem történt változás. A repülőbélyeg tehát a következők: 100—10.000 leig 2 lei, 10.000—50 ezer leig 5 lei, 50.000—200.000 leig 10 lei és 200.000 leig felül 20 lei.

A carnetes nyugtákra természetesen carnetes, tehát szelvényvel bíró kincstári és repülőbélyegeket kell felragasztani úgy, hogy a carnetes bélyeg szelvényei a cotoron maradjanak és a bélyeg másik része pedig a kiadott nyugtán. Ahol csak egyszerű nyugtát ad ki az egyéni béggel bíró kereskedő vagy iparos, ott rendes

okmány és repülőbélyegek felragasztása kötelező.

A SZÁMLÁK BÉLYEGE.

A számlák bélyegzésének új szabályait az 1938. április 1-iki törvény a következőképpen változtatja meg:

— A kereskedők és iparosok között, valamint mindezeknek magánfelek részére történő folyó eladásoknál a számlák bélyege 0.30 százalékos.

Ennélfogva az eddigi 0.20 százalékos számlabélyegilletéket 0.30 százalékosra emelte fel az új törvény.

Erre vonatkozóan az indoklás a következőket tartalmazza:

A számlák ugynevezett proporcionális bélyegeit 0.20 százalékról 0.30 százalékosra emeli fel az új törvény. Ez a módosítás tulajdonképpen nem jelent újabb kincstári megterhelést, mint-hogy ez a látszólagos emelés egy másik módosítás következménye, illetve ellenértéke.

Ugyanez a törvény ugyanis, amely a számlabélyeg felemelét, megszünteti az ingó dolgok eladására alkalmazott 1.40 százalékos illeték alkalmazását a kereskedőkre és iparosokra nézve. Nevezetesen számlabélyegeket lehet alkal-

Beadványok és kérvények elintézése a pénzügyminisztériumban

Pénzügyminiszteri rendelet jelent meg az az elmúlt napokban a minisztériumhoz intézett beadványok elintézéséről. A rendelet felhatalmazza a nyilvántartási és tájékoztatási szolgálatot, hogy minden néven nevezendő, a pénzügyminisztériumhoz intézett kérvény és beadvány átvételét intézze. A személyesen beadott kérvények és beadványok kivánságra még az előterjesztés napján elintézendők, míg a postán eljuttatott kérelmeket és beadványokat a nyilvántartási és tájékoztatási szolgálat iktatja és a vonatkozó rendelkezésben előírt határidőn belül az illetékes szolgálatokhoz juttatja el. Olyan esetekben, amikor a beadványok vagy kérvények hiányosak, illetve valamelyik külső szolgálat hatáskörébe tartozik elintézésük, a nyilvántartási és tájékoztatási szolgálat illetékes helyre juttatja el ezeket az iratokat elintézés, vagy kiegészítés végett. A kérvényezett egyébként az elintézés napján hivatalos levélben értesítik az ügyében hozott döntésről.

AUTÓVIZSGA.

A bronzvörös segédszíneszínű nemrég autót kapott egyik tisztelőjétől. Sürgősen beiratkozott tehát egy autózás tanfolyamra és szorgalmasan tanulmányozta az autózás alapjait.

Múlt héten autóvizsgára jelentkezett. Az elméleti kérdésekben meglehetősen jártasságot árult el és már-már úgy látszott, hogy átengedik, amikor a vizsgáztató közeg még egy utolsó kérdést tett fel:

— Tessék megmondani, melyik az a legnagyobb veszély, amelynek az autóvezető minden forgalmassabb utkereszteződésnél ki van téve?

A kis színész egy-két másodpercig gondoskodott, azután büszkén vágta ki:

— A közlekedési rendről!

Milyen bélyegyet kell fizetni a városi adó- és illetékkivétel elleni felebbezésnél.

Megírtuk, hogy április óta az adófelebbezésnél 27 lei bélyegyet és hat ezrelékes ugynevezett proporcionális illetéket kell leróni. Timişoara város vezetősége áprilisban elhatározta, hogy a városi adók és illetékek elleni felebbezésnél ugyanezen bélyegyet kell megfizetni. Ezen határozat ellen a Kereskedők Egyesülete felebbezett, azonban a felebbezést a város elutasította arra való hivatkozással, hogy a közigazgatási törvény 178. szakasza értelmében városi adóügyekben ugyanolyan bélyegyet kell leróni, mint az egyéni adóknál. Hír szerint a Kereskedők Egyesülete ezen határozatot megfellebbezi a közigazgatási felülvizsgálati bíróságnál.

mazni ezentul a kereskedőknek és iparosoknak akkor is, ha az ingó-eladás írásbeli szerződéssel vagy levelezéssel megállapítható.

A kincstár ugyanis eddig kereskedőktől és iparosoktól is 1.40 százalékos illeték alkalmazását követelte, ha olyan ingó eladásokról volt szó, amelyek írásbeli szerződéssel alapultak vagy levelezés alapján voltak megállapíthatók.

A bélyegtörvény 15. cikkének 8. §-ának a) pontja 1. bekezdésében a következőket írta elő:

— Ha az adás-vétel tárgya ingó dolog és az átruházás írott megállapodásban, levelezésben vagy más hasonló okiratok valamelyikében van lefektetve, a bélyegilleték általában 1.40 százalékos.

Az új törvény ezt a következőképpen módosította:

— Ha az adás-vétel tárgya ingó dolog, amely írásos megállapodásban, levelezésben, megrendelési jegyben vagy más konvencionális záradékot tartalmazó formuláron, illetve egyéb hasonló aktákban van megállapítva, — kivéve azokat az eseteket, amikor a vásárlásokra vonatkozóan mindazok, akik számla kiállítására vannak kötelezve, törvényesen felbélyegzett számlákat bocsátanak ki, — a bélyegilleték 1.40 százalékos.

Az a körülmény, hogy az új törvény kifejezetten kivéti az 1.40 százalékos alól az olyan adás-vételeket, amelyekre nézve a kereskedő vagy iparos szabályszerű számlát bocsát ki, előnyt jelent az illeték számára és ennek az előnynek ellenértéke az az emelés, amely a számlabélyegeknél az új törvény alapján életbelépett. Ma már tehát vitázni nem lehet arról, hogy 1.40 százalékos követeljenek a kereskedőktől és iparosoktól olyan eladások után, amelyekre nézve számlát bocsátottak ki. Viszont a számla illetékét 0.20 százalékról 0.30 százalékosra emelték. Megjegyezzük, hogy a számla repülőbélyegeknél emelés nem történt, az továbbra is 0.20 százalékos maradt.

Megjegyezzük még azt is, hogy az új törvény módosította a bélyegtörvény 70. cikkének 2. bekezdését is és pedig a következőképpen:

— Azok a kereskedők és iparosok, akik árukat adnak el számlakibocsátás nélkül, valamint azok is, akik árukat számla nélkül vesznek át, vagy megtagadják az ellenőrzés alkalmazását a számlák felmutatását, vagy nem őrzik meg azokat úgy, ahogy a törvény előírja, olyan bírsággal büntetendők, amely egyenlő évi kereskedelmi adójuk felével.

Az eredeti büntetés az adó $\frac{1}{4}$ része volt. A súlyosításra az indoklás szerint azért volt szükség, mert ebben a tekintetben sok visszaélést tapasztaltak a múltban.

A KÉPVISELETEK ÉS ÜGYNÖKÖK SZERZŐDÉSE.

Bizonyára nagyon sokan elnézték, hogy fontos változás történt a bizományi, jutaléki, stb. szerződések bélyegzése ügyében is. Erről eddig a bélyegtörvény 15. szakaszának 4. §-a intézkedett és pedig a következőképpen:

— Díjazott megbízólevelek, tiszteletdíj iránti megállapodások, bármely hivatásos meghatalmazott és megbízója között, ha róla írásos okirat jött létre, 1.40 százalékos illeték alá esik. Az új törvény ezt a következőképpen egészítette ki egy második bekezdés hozzáadásával:

— Bizományi szerződések, képviselői, ügynöki szerződések, akvizitóri alkalmazásra vonatkozó szerződések, vagy bármilyen javadalmazott ügynöki szerződések provizióval, vagy jutalékkal, akár saját számlájukra dolgoznak, akár annak a vállalatnak a számlájára, amely őket alkalmazta, akár írásban, akár szóval jött létre a szerződés, 2 százalékos illeték alá esnek.

Amint látjuk, mindenekelőtt felemelték a bélyegilletéket, azután kiterjesztették mindenképpen elképzelhető képviselői vagy ügynöki megállapodásra és pedig akkor is, ha ez a megállapodás nem írásban, hanem szóval jött létre. Ezt mindenkinek tudnia kell, mert a legtöbb iparos alkalmaz ügynököt, vagy képviselőt. Aki még az illetékezést nem végezte el, az igyekezzék pótolni a hiányt, mert értesülésünk szerint a most meginduló ellenőrzés ki fog terjedni az ilyen szerződésekre is.

Az új kamattörvény részletes ismertetése

Mi a törvényes kamat, — a szerződéses kamat? A kamat maximálása. Hogyan kell kiszámítani a kamatot. A kamatos kamat. Az uzsora és annak büntetése. A szabálytalan kölcsönszerződések megsemmisítése.

Mit mond a törvény indokolása?

Amikor a Banca Nationala kormányzója átvette a nemzetgazdasági minisztérium vezetését, már első nyilatkozatában bejelentette, hogy működésének egyik legfontosabb célja a hitel feltámasztása lesz. A Monitorul Oficial május 5-iki számában két igen nagyfontosságú törvényrendelet látott napvilágot, amelyek ezt a célt szolgálják. Ezek közül itt a kamattörvényt ismertetjük amely igen fontos intézkedéseket tartalmaz az eddig érvényben volt szabályokkal szemben. A kamattörvényt minden iparosnak ismernie kell, mert az iparos rendszerint hitelező és adós is és reánézve bizonyos esetekben életbevágóan jelentős, hogy tisztában legyen, mennyi kamatot követelhet kintlévőségei után és mennyit tartozik fizetni adósságai kapcsán.

A kamattörvény ismertetésével kapcsolatban bizonyos szükségesnek látszó magyarázatokat is fűzünk a törvény egyes szakaszaihoz.

TÖRVÉNYES KAMAT

Art. 1. Az évi törvényes kamat polgári ügyekben 1%-ban, kereskedelmi ügyekben 2%-ban állapítatik meg a Banca Nationala Romániai leszámítási kamatlábán felül számítva.

Ha az adós okiratban köteles fizetni, anélkül, hogy a kamat okiratban volna megállapítva, akkor a törvényes kamatot tartozik fizetni.

Az adós, aki valamely kötelezettségének késedelmes végrehajtásával rosszhiszeműen kárt okoz hitelezőinek, a késedelmi kamat mellett köteles lesz még ettől külön az okozott kárt is megtéríteni.

(Amint látjuk, az ugynevezett törvényes kamat az a kamatláb, amely nincs szerződésben, okiratban megállapítva, amelyet az adós külön megállapodás nélkül is fizetni tartozik és amelyet a bíróság is megítél. Ez a kamatláb a Banca Nationala leszámítási kamatlábán felül polgári ügyekben 1%, a kereskedelmi ügyekben 2%. Itt írjuk meg, hogy a Banca Nationala éppen 1938. május 5-én állapította meg az új leszámítási kamatlábat, amelyet 4 és fél %-ról 3 és fél %-ra szállított le. a lombard kamatlábat pedig 5%-ról 4 és fél %-ra.)

A törvényes kamat tehát eszerint polgári ügyekben 4 és fél %, kereskedelmi ügyekben pedig 5 és fél százalék.)

A SZERZŐDÉSES KAMAT

Art. 2. Az évi szerződéses kamat nem haladhatja meg a Banca Nationala leszámítási tázáját többel, mint 4 százalékkal. A jövőben a szerződéses kamatot, valahányszor a szükség azt kívánni fogja, a Banca Nationala leszámítási kamatlábának arányában állapítják meg. A szerződéses kamatot bizonyos időre, vagy az ország egyes területeire nézve külön-külön is megállapítják.

Az így megállapított kamat maximálisnak tekintendő.

(A szerződéses kamat az a kamatláb, amelyet a felek írásban kötnek ki. A szerződéses kamatláb általában úgy van maximálva, hogy az nem haladhatja meg többel, mint 4 százalékkal a Banca Nationala leszámítási kamatlábját. Ezen belül is azonban, bizonyos esetekben, a körülményekhez képest, általánosságban, vagy bizonyos időre, vagy országrészekre nézve, külön megállapítják a maximális szerződési kamatot.)

A SZERZŐDÉSES KAMAT MAXIMALÁSA

A szerződéses kamat maximálása egy külön e célra szervezett bizottság véleménye alapján történik, amelynek az a pontos elnevezése: „Comisia pentru determinarea dobânzilor maxi-

male”, Bizottság a kamatok maximálására.

E bizottságnak tagjai a következők: a Mezőgazdasági Kamarák Szövetségének, a Munkakamarák Szövetségének, a Szövetkezetek Szindikátusának, a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségének egy-egy képviselője, a Consiliul Superior Bancar (Legfőbb Bankártanács) delegátusa, a fővárosi és vidéki bankok egy-egy képviselője, a nemzetgazdasági minisztérium egy-egy delegátusa és a Banca Nationala delegátusa, aki egyszersmind a bizottság elnöke is.

A szerződéses kamatok táblázatát a Banca Nationala ellenőrzése mellett a Monitorul Oficial közölni fogja.

Minden hitelintézet köteles ezt a táblázatot üzlethelyiségében látható módon kifüggeszteni és pedig 10—50.000 leiig terjedhető bírság terhe alatt.

MI TEKINTENDŐ KAMATNAK?

Art. 3. Kamatok alatt nem csupán a pénzben fizetett összegeket kell tekinteni, hanem bármilyen címen vagy elnevezés alatt bármilyen más szolgáltatást is, amelyet az adós a készpénzre kiszámított tőke használatának ellenértékéül fizetni tartozik. Abban az esetben, ha a kamat nem pénzben van megállapítva, a szolgáltatások értékét a kölcsönszerződés létrejöttének időpontja szerint kell megállapítani. A kamat továbbá magában foglalja a többi más járulékos kötelezettségeket is. Ezeket a törvény a következőkben sorolja fel:

1. Azok a költségek, amelyek nem voltak szükségesek, vagy amelyek nem állanak arányban a teljesített szolgáltatással.

2. A hitel nyitásáért, kezeléséért, vagy meghosszabbításáért felszámított jutalékokat.

3. Az ügyvédi költségeket, kivéve a minimális ügyvédi tarifa szerint felszámított ilyen költségeket.

Nem lehet kamatnak számítani az ügylet megkötésével járó bélyeg és beiktatási költségeket, a váltók költségeit, a garanciák megőrzésével és biztosításával kapcsolatban felmerült valószínű költségeket, valamint azokat a jutalékokat, amelyek nem aránytalanok a teljesített szolgáltatásokhoz viszonyítva.

(A fentiekből látjuk, hogy az új törvény a felmerült költségek és jutalékok túlnyomórészt is kamatoknak minősíti, így tehát a hitelező a kamatokon kívül ezeket nem számíthatja fel.)

Art. 4. A kamatot előre fizetni legfeljebb csak hat hónapra lehet előre fizetni és ha az adós előre lefizette ezt a hat hónapos kamatot, akkor később egyikük sem követelhet helyreállítást akkor sem, ha változás következik be, ha például a Banca Nationala felemeli vagy lecsökkenti a leszámítási kamatlábat.)

(Ez a rendelkezés azt jelenti, hogy kamatot csak hat hónapra lehet előre fizetni és ha az adós előre lefizette ezt a hat hónapos kamatot, akkor később egyikük sem követelhet helyreállítást akkor sem, ha változás következik be, ha például a Banca Nationala felemeli vagy lecsökkenti a leszámítási kamatlábat.)

A KAMAT TÖKESÍTÉSE

Art. 5. Az olyan megállapodás, amely valamely polgári vagy kereskedelmi szerződés megkötését előzően, vagy megkötése alkalmá-

FARKAS LADISLAU

m ű ó r á s ARAD,
Str. Eminescu 16.
Saját javítóműhely, három évi jótállással!

val, — a folyószámlai szerződés kivételével, — kamatos kamatot köt ki és pedig egy évre, vagy rövidebb időre, vagy egy ennél hosszabb időre, vagy más jövőben keletkező jövedelemre, semmisnek tekintendő és az ilyen megállapodás jelen törvény rendelkezése szerint vétségesnek lesz minősítve.

Mégis egy évre szóló kamatot tökésíteni lehet és kamatoztatni, ha egy később, ebben az értelemben létrejött, utólagos speciális megállapodás úgy intézkedik, vagy ha a kamat bírósági kereset tárgyát képezi.

(A rendelkezés szerint kamatos kamatot nem lehet kikötni, illetve nem lehet megállapodni a kölcsönszerződés előtt, vagy azzal egyidőben abban, hogy a hitelező az adós által ki nem fizetett kamatot tökésíteni fogja és ezután újabb kamatot követel. Az ilyen szerződés nemcsak, hogy semmis, hanem még vétségesnek is minősítendő. E szabály alól három kivétel van. Az első a folyószámla összekötöttség, amely jogi természeténél fogva megköveteli a kamatok tökésítését. A második eset az, amikor a felek, kölcsönszerződés után, később létrejött speciális szerződésben állapodnak meg a kamatok tökésítésében, a speciális szerződés azonban legfeljebb egy évi kamatokról szólhat. A harmadik kivétel pedig az, amikor a hitelező bíróság előtt követeli adósától a hátralékos kamatot, mert ilyen esetben a kamat után a törvényes kamatot is megítéli a bíróság.)

AZ UZSORA ELLEN

Art. 6. Az, aki valamely polgári, vagy kereskedelmi szerződésben kölcsönt engedélyez, vagy meghosszabbít és e szerződésben elfogad, vagy kiköt magának vagy másnak akár a kölcsönszerződésben, akár külön okiratban, akár burkolt iratban vagy bármilyen más módon olyan szerződéses kamatot, amely magasabb, mint amelyek a jelen törvényben előírt módon állapítottak meg, uzsoravétséget követ el, 2 hónaptól 2 esztendőig terjedő fogsázzal és 10—50 ezer leiig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.

Enyhítő körülmények esetén a bíróság a büntetést nem szállíthatja lejjebb 10.000 lei pénzbüntetésnél.

Kivételnek tekintendők a tengeri (hajózási) kölcsönszerződések.

Art. 7. Ugyanaz a büntetés éri azokat, akik valamely más formális vagy burkolt kölcsönszerződésben kikötnek, vagy elfogadnak maguk vagy mások részére olyan előnyöket, amelyek meghaladják az adott vagy ígért szolgáltatások értékét, amennyiben legalább egy negyedrésszel többet érnek, mint a szolgáltatások piaci vagy igazságos értékei.

Art. 8. Ha a 6. és 7. artikulásokban említett bűncselekményeket valamely jogi személy nevében követik el, a büntetéseket azokra kell alkalmazni, akik jóváhagyták az ügylet megkötését.

Ha a vétséget cégvezető vagy megbízott követi el, a büntetést úgy erre, mint azokra is alkalmazni kell, akiknek nevében és tudtával az illető a kihágást elkövette.

A kereskedelmi társaságok igazgatósági tanácsának tagjai vagy vezetői és ellenőrzőszervei, valamint az üzletvezető igazgató a fenti büntetésben részesülnek, amennyiben beigazolódik róluk, hogy az elkövetett vétséget a részükre elkövetett súlyos hanyagság miatt felelősek.

Az a szerződés, amelynek alapján valamely fizikai személyre kirótt pénzbüntetést a jogi személy átvállalja, semmisnek tekintendő.

Art. 9. A 6. és 7. artikulusban meghatározott büntetések a következőket érintik:

Azok, akik valamely uzsorakövetelést átengedményeznek, vagy akik ilyen követelést, tudatosan, értékesítés céljából megszerznek.

Azokat, akik tudatosan közvetítőül szolgálnak ilyen bűncselekmény elkövetéséhez.

Valamely fizikai vagy jogi személy cégvezetőit vagy megbízottait, akik uzsora ügyekben

Bélyegzők,

ipari stancák,
vésése, préselési
munkák:
CSÁKY VESNÖK
Str. Brătianu 9.

tárgyaltak, azzal a feltétellel, hogy az ilyen üzletek létrejönnek.

Art. 10. Abban az esetben, ha a 6., 7. és 9. artikulációkban meghatározott bűncselekményeket a tettesek a következő körülmények között követik el:

1. Súlyos gazdasági krízis idején.
2. Rendkívül jelentős kár felidézésével.
3. Ha sok személy szenved ezáltal kárt.
4. Ha szinleléssel burkolja az uzsorát vagy az ügyletet.
5. Ha a tettes közhivatalnok vagy az állam által elismert vallásfelekezet lelkésze.
6. Ha a tettes foglalkozásszerűen kölcsonöz, vagy pedig olyan személy, akit már előzőleg hasonló vétség miatt elítéltek.
7. Ha a tettes olyan személy, akinek gazdasági társadalmi helyzete kétségtelenül magasabb, mint az áldozaté.
8. Ha a cselekményt olyan személy terhére követték el, aki a földműves, vagy munkáosztályhoz tartozik.
9. Ha olyan személy terhére követték el, aki kiskorú, gyámság vagy gondnokság alatt áll.

A büntetés 6 hónaptól 3 évig terjedhető fogház lesz és 20.000—100.000 leiig terjedhető pénzbüntetés, ezenfelül az elítélt elveszti politikai jogait is.

Enyhítő körülmények esetén a bíróság a büntetést nem szállíthatja lejjebb, mint 20.000 lei pénzbüntetés.

Art. 11. A bíróság a törvényes kamatok mérvére leszállíthatja a behajtott vagy kikötött kamatokat és elrendeli a törvényellenesen behajtott kamatok vagy előnyök visszatérítését, a fizetés napjáig kiszámított tartozás összegének és törvényes kamatoknak erejéig, azonkívül intézkedhetik a jövőben fizetendő tőke és kamatokba leendő beszámítása felől is.

Ha olyan kamatot volt kikötve, amely meghaladja a jelen törvény szerint megállapított maximumot, mindaz, ami a törvényes kötelezettséget meghaladja, a törvény erejénél fogva semmisnek tekintendő. Az olyan szerződés, amelyben a maximális kamatnál nagyobb kamatot van kikötve, nem hitelesíthető.

Art. 12. A jelen törvény rendelkezései alkalmazandók mindazon szerződésekben előírt kamatokra nézve is, amelyek a törvény kihirdetésének időpontjában a már létező szerződések alapján folynak.

A VISSZAVASÁRLÁSI JOG ÉS A BANATPÉNZ

Art. 13. A visszavásárlási jog melletti eladási szerződések és az ugynevezett anticreazá (ingatlan zálog) szerződések, amelyeket a főlek a jelen törvény életbelépése után kötnek, a törvény értelmében semmisnek tekintendők és úgy az Ó-királyságban, mint a csatolt területen az ilyen szerződésekre vonatkozó törvények hatályon kívül helyeztetnek.

Art. 14. Ha olyan záradék van a szerződésben, hogy az azt a másik fél késedelmes teljesítése, vagy nem teljesítése okából felmondó fél, jogosítva van a kapott értéket megtartani, ilyen esetben, a szerződés felbontásakor, az illető bírósággal kötelezhető az érték visszaadására, azonban csak legfeljebb háromnegyed része erejéig és annyiban, amennyiben a megtartott érték meghaladja a szenvedett kárt, vagy az elmaradt hasznót.

AZ ÜGYESZSÉG IS BELEAVATKOZIK

Art. 15. A jelen törvény értelmében bünvádi eljárás akár a közbíró intézkedésére, akár a Legfőbb Banktanács, vagy a sértett fél kérelmére indul meg, az utóbbi keresetében megjelölheti követelését a kamat tulzott felszámítása miatt. Az adós bünvádi keresete nem függeszti fel az ugyanebben az ügyben a hitelező által indított polgári vagy anyagi keresetét.

Az adós polgári vagy kereskedelmi keresete a törvényellenesen kikötött kamatok leszállítása iránt, vagy a törvényellenesen behajtott kamatok visszatérítése iránt, nem egyesíthető a hitelező keresetével és előlött külön kell itélkezni.

A bizonyítás minden eszköze meg van engedve a jelen törvényben előírt bűncselekmények beigazolása tekintetében.

A törvény alapján megindított bünvádi eljárás elbírálására az a járásbíróság bír hatá-

Szabályozta a minisztérium a munkaügyi ellenőrzések módját

A munkaügyi minisztériumhoz az utóbbi időben sorozatos panaszok érkeztek, részben a gyáriparosok országos szövetsége, részben pedig az alkalmazottak érdekképviselői azt panaszkolták, hogy olyan személyek és olyan módon eszközölik a munkaügyi ellenőrzéseket, akiknek erre jogosultságuk nincs és hogy az ellenőrzés a törvény intézkedéseibe ütközik. Az alkalmazottak részéről viszont az a panasz merült fel, hogy a munkaadók sok esetben nem tartják be a törvény intézkedéseit és ezért fokozottabb ellenőrzés bevezetését kérték. A vitás kérdések rendezésére és a panaszok megszüntetése érdekében a munkaügyi minisztérium körlevelet intézett a munkaügyi felügyelőségekhez és a következő intézkedéseket juttatta el a munkaügyi ellenőrzéseket illetően:

Mindennemű munkaügyi ellenőrzést, bármilyen vonatkozású legyen ez a felülvizsgálat, kizárólag a munkaügyi felügyelőség eszközölhet.

Erről egyébként a törvény határozottan és félre nem magyarázható módon intézkedik. Kivételként ugyanancs a törvény által meghatározott esetekben bizonyos más hatóságok is eszközölhetnek ellenőrzést, de kizárólag hivatottságuk keretén belül.

A munkakamarák kizárólag az 1925. évi törvényben előírt vasárnapi munkaszünet és a törvényes munkaszünetek megszegését állapíthatják meg,

amennyiben csupán ez tartozik hatáskörükbe. Az összes egyéb törvénysértések ügyében, bármilyen vonatkozású is legyen ez, a munkakamarák csupán a munkaügyi felügyelőséget értesíthetik és kérhetik fel az eljárás bevezetésére. Közvetlen ellenőrzést és felülvizsgálatot a munkakamarák nem eszközölhetnek, mindössze képviselőik után résztvehetnek a munkaügyi felügyelők ellenőrző munkájában, illetve megjelenhetnek a munkaügyi felügyelők kiszállása alkalmával. Az ellenőrzésre vonatkozó kezdeményezés azonban kizárólag a munkaügyi felügyelő hatáskörébe tartozik, vagyis a munkakamarák értesíthetik az állítólagos kihágásokról a felügyelőségeket, azonban az ellenőrzés pontos időpontjának meghatározásánál semmiféle szerepük nem lehet, ezt kizárólag a munkaügyi felügyelő határozhatja meg, anélkül, hogy erre vonatkozóan a munkakamarának bármilyen joga is lenne és azt nem befolyásolhatja.

Nem állapíthatja meg a munkakamara az ellenőrzésnél követendő eljárást sem.

FICERENÉ A MECCSEN

Ficere ur nemrég nősült. Szenvedélyes futball-drukker, elhatározta tehát, hogy ezentúl feleségét is kiviszi minden meccsre.

Múlt vasárnap vitte ki első ízben. Az asszonyka sohasem volt még futballpályán és főképpen az ejtette csodálattal, hogy a kapus egymásután engedte be a gólokat.

— Mond — kérdezte férjétől — ez az ember fizetést kap?

— Hogyne, fiam, legalább tízezer lejt havonta.

— Nahát, ez a legnagyobb könnyelműség!

— Miért?

— Mert, ha pár száz deszkával bedeszkáznák azt a kaput, akkor meg lehetne spórolni a drága kapust és az ellenfél egyetlen gólt se tudna berugni.

körrel, amelynek területén a bűncselekményt elkövették.

A törvény alapján megindított mindenféle bünvádi eljárás és kereset bélyegmentes. A jogerős elítélő határozatot közölni kell az elítélt költségén valamelyik elterjedt lapban.

Art. 16. A törvénnyel ellentétes mindenféle intézkedés hatályon kívül helyeztetik.

AZ INDOKOLÁS.

A nemzetgazdasági miniszter bőséges indoklással terjesztette elő javaslatát a minisztertanácshoz, amelyben rámutatott arra, hogy az új kamattörvényre nemzetgazdasági érdekből van szükség. Nemzetgazdasági érdek követeli ugyanis azt, hogy a tulságos kamattól mentes-

Az alkalmazottak érdekképviselői számára semmiféle ellenőrzési jogot nem biztosít a törvény, beleértve a vasárnapi munkaszünet betartásának ellenőrzését is. Az alkalmazottak érdekképviselői tehát jogosulatlanok bármiféle ellenőrzésre. Ugy a munkakamarák, mint az alkalmazottak érdekképviselőinek képviselői megjelenhetnek ugyan mindenkor a munkaügyi felügyelő által eszközölt ellenőrzés alkalmával, de semmiféle kezdeményezéshez nincsen joguk és nem intézhetnek közvetlen kérdéseket a vállalatok képviselőihez. Általában ezek a résztvevők nem viselkedhetnek úgy, mintha a hatóságokat képviselnék.

Érdekes a körrendeletnek az a része, amelynek értelmében

a munkaügyi felügyelőknek szigorúan kell ügyelniük, nehogy az ellenőrzések során tapasztalt üzleti titkokat elárulják.

A munkaügyi felügyelőknek a legnagyobb diszkrécióval kell kezelniük az összes tudomásukra jutott üzleti- vagy gyártási titkokat, amelyek akár a munkaadó főnök, akár az alkalmazott útján jutnak tudomására.

Ez a diszkréció egyébként a vizsgálat során észlelt összes körülményekre vonatkozóan kötelező.

Azokat a munkaügyi felügyelőket, akik a kötelező titoktartást megszegik, a legszigorúbban, adott esetben szabadságvesztéssel büntetik.

Végül arról intézkedik a körrendelet, hogy

a munkaügyi felügyelőségeknek hivatásukhoz híven elsősorban a munkaadók és alkalmazottak érdekeinek összegyógytatását kell lehetővé tenniük

és így akkor járnak el helyesen, ha minden lehető elkövetnek az érdekek összhangba hozatala és az ellentéteknek a minimumra való csökkentése érdekében. A munkaügyi felügyelők ellentétek esetén világosítsák fel a szembenálló feleket azzal, hogy jogukat és kötelezettségeiket állandóan és pontosan eléjük tárják és ezzel az ellentétek kiéleződésére vezető tévedéseket kiküszöbölik.

Gépazsurozást, plüssirozást, tamburirozást, gombáthuzást, monogram- és fehérneműhímzést a legszebben készít TÓTH ERZSI Str. Eminescu 15.

FELREERTETT KEDVEZMÉNY.

Móricka bedült egy hölgyhöz, aki tanár a szerelemben és azt a kérelmet terjesztte elő, hogy ő szeretne megtanulni csókolózni.

A hölgy meg is tanította, mire Móricka távozik, de előbb egy borítékot tesz le az asztalra.

— Milyen finom kis fiú, — gondolja a hölgy — és óvatosan kinyitja a borítékot, melyből egy névjegy hull ki. A névjegyen ez áll:

— Kohn Mária gymn. VI. oszt. tan. tanítványmentes.

BUNDÁK, SZÖRMEÁRUK

molykár elleni megóvását felelősség mellett, jutányos áron vállalja ANTALFFY SZÜCS. a színház hátsó bejáratával szemben. Színes és fekete rókák feltűnő olcsó áron.

sék a közhitelt és úgy a mezőgazdasági lakosságot, mint különösen a kereskedelmet olcsó hitellel lehessen ellátni. A nemzetgazdasági minisztérium véleménye szerint, az új kamattörvény még a drágulásnak is útját szegi, mert emeli az ország termelőképességének erejét, növeli a produktivitást és eszközül szolgál az általános gazdasági fellendülésnek.

Különösen fontosnak tartja a miniszter a kamat tőkésítésének megakadályozását és ezt igyekezett a lehetőségig keresztül is vinni. A bűncselekmények pontos meghatározása és a büntetések megszigorítása alkalmasnak látszik a normális hitelélet biztosítására és ebből a szempontból az új kamattörvény hatása hamarosan meg fog nyilvánulni.

A fizikai munkások fizetésének megállapításánál kétféle levonás is meg van engedve

Hogyan adóztatják meg a szakértők tiszteletdíjait,
A fizetési adó után is jár fizetési adó.

Mint a múltkoriban számunkban már megírtuk, a fizetési adók megállapítására még mindig nincs tisztázva és ez a komplikált kiszámítás sok gondot ad nemcsak a vállalatoknak, hanem a pénzügyi közegeknek is. Az UGIR legutóbbi felterjesztésében arra kérte a pénzügyminisztert, hogy a naponként megjelenő újabb és újabb rendeletek és ellentétes magyarázatok helyett, egységes mindenre kiterjedő, pontos interpretációt adjon ki, úgy hogy a fizetési adó kiszámításánál megszűnjék az a sok zavar, amely annyi munkát, gondot ad munkaadóknak és alkalmazottaknak egyaránt.

Legutóbb 8 új rendelet is jelent meg e kérdéssel kapcsolatban. Ezeket ismertetjük a következőkben:

FIZIKAI MUNKÁSOK LET-MINIMUMA.

A pénzügyminiszter 1938 április hó 19-én kelt 33.383 számú körrendeletében utasította a pénzügyi szerveket, hogy a 3000 lei havi fizetésen aluli fizetéssel bíró fizikai munkások számára engedélyezett 1000 lei levonáson kívül engedélyezni kell még az adótörvény 46. paragrafusában előírt levonást, tehát mindazt a munkabért, amit a fizikai munkás havi 20 napos munkaidőn túl felvesz.

Ez a második levonás azonban csak azoknak a munkásoknak van engedélyezve, akik napszámban, óraberrel, vagy akkordban dolgoznak. Ez a feltétel külön ki van emelve az említett körrendeletben.

A munkások szervezetei ezzel kapcsolatban tudomására hozták a pénzügyminiszternek, hogy a fizetési adó kiszámításánál ilyenformán csak a nem állandó munkások részesülnek kedvezményben, tehát azok, akik napszámban, óraberrel, vagy akkordban dolgoznak, míg az állandóan, havi fizetés mellett alkalmazott munkások csak az 1000 lejes levonást élvezik és az adótörvény 46. szakaszában említett második levonás kedvezménye rájuk nem terjed ki.

A miniszter legújabb rendeletével orvosolta ezt a kérelmet. Úgy intézkedett, hogy a jövőben mindazok a munkások, akiknek havi bérük nem haladja meg a 3000 leit, mind a kétféle levonási kedvezményt élvezzék, akár havi bérrel, akár napszámban, óraberrel, vagy akkordban dolgoznak. Így tehát, ha egy havi béres munkás valamely hónapban 20 napnál többet dolgozott, akkor a 20 napon túli keresete után nem kell adót fizetnie és emellett még havi 1000 lei levonható a jövedelméből az adó kiszámításánál.

Azok a fizikai munkások, akiknek havi fizetésük meghaladja a 3000 leit, csak a második kedvezményben részesülnek, nevezetesen, ha havi, napi óraberrel vannak alkalmazva, vagy akkordban dolgoznak, egy hónapban 20 napnál többet, a 20 napon túli munkabér után nem lesznek adókötelesek.

A jövőben tehát a fizetési adó kiszámításánál ezt a szabályt is figyelembe kell venni. Az eddig már behajtott összegeket nem térítik vissza.

A FIZETÉSEK ADÓJÁNAK FIZETÉSI ADÓJA.

A második rendelet a pénzügyminiszter 1938 május 2-án kelt 44.970 számú körrendeletének módosítására vonatkozik. Ez a körrendelet egy példát mutatott be, amelyet a miniszter most az alábbiakban igazít helyre:

A minisztérium május 13-án kelt 62.114 számú rendeletével felhívja a pénzügyi hatóságok figyelmét arra, hogy egyes vállalatok az adó egy részét megtakarítják olyképpen, hogy a tisztviselőknek netto javadalmazást fizetnek, míg a tisztviselői adót egészben, vagy részben maga a vállalat vállalja magára. Ilyen esetekben az adót nem a bruttó jövedelem után számítják, hanem a netto jövedelem után, az államtól tehát elvonják az adó egy részét. Minthogy pedig az adó bizonyos jövedelemrészek után progresszív kvóta szerint van megállapítva, az eltitkolt adó annál nagyobb, minél nagyobb az alkalmazott fizetése.

Íme egy példa: az alkalmazott 20.000 lei fizetést kap havonta, amely után az I. táblázat szerint

2890 leit fizet csupán. Ha az alkalmazott netto 20 ezer lei fizetést kap havonta, adóját pedig a vállalat fizeti, az ennek megfelelő bruttó jövedelem a IV. táblázat szerint már 23.532 lei, a havi adó nem 2890 lei, hanem 8532 lei, a kincstár terhére tehát havi 72 lei különbözet mutatkozik.

Az ilyen téves kiszámítás elkerülése végett a pénzügyminiszter utasítja az ellenőrző hatóságokat, hogy utasítsák az adózókat arra, hogy egészítsék ki a deklarációt és pontosan jelöljék meg, hogy az adót a tisztviselő, vagy a vállalat fizeti-e?

Abban az esetben, ha az adót teljes egészében a vállalat fizeti, az adó kiszámításánál a IV. táblázatot kell szem előtt tartani. Ha a vállalat csupán az elementáris és adiciós adót fizeti, míg a supracotát visszatartja az alkalmazott fizetéséből és azt beutalja, akkor a III. táblázat az irányadó.

A jövőben az alkalmazott statjának kiállításánál kötelezően meg kell jelölni, hogy a vállalat visszatartja-e az alkalmazotttól a fizetés utáni adót, vagy pedig ezt maga a vállalat viseli? Ugyanezt a megjegyzést köteles a stat-ra rávezetni az ellenőrző közeg is, aki az adó behajtása alkalmával látalmazza a stat-ot.

A pénzügyminiszter 1938 március hó 30-án kelt 503.200 számú rendeletével megküldött stat példányokon a fenti megjegyzést okvetlenül fel kell tüntetni, hogy a minisztérium az ellenőrzés alkalmával minden ügyről tudomást szerezzen.

Az adó kifizetésének ellenőrzése alkalmával az ellenőrző szerveknek meg kell vizsgálniuk, hogy a vállalatok megosztják-e a javadalmazást olyképpen, hogy külön számítják fel a netto javadalmazást és az adót olyan esetben, ha az adót egyedül az alkalmazott viseli, hogy a nyilatkozatba befoglalták-e azt a tényt és kifizették-e az adót az előírt összegben és módon.

Ellenkező esetben meg kell állapítani az adókülönbséget és fel kell venni a kihágási jegyzőkönyvet a mulasztók ellen.

Elhalasztották az alkalmazottak adójának befizetését

A pénzügyminiszter az elmúlt héten a fizikai munkások fizetési adójának kiszámítása ügyében még egy nagyon fontos rendeletet adott ki, amely a következőképpen hangzik:

Tekintettel arra, hogy nem minden iparvállalat ismeri még azokat a rendelkezéseket, amelyek a fizikai munkások fizetési adójának kiszámításánál a levonások engedélyezésére vonatkoznak, a pénzügyminiszter tudomására hozta a pénzügyi hatóságokon, hogy az összes alkalmazottak április havi fizetési adójának visszatartására és befizetésére, amit azonban május hó végéig kellett volna teljesíteni, 1938 június 15-ig halasztást adott. Az adóhivatalok eddig kötelesek minden briság nélkül elfogadni az április hónapra a munkaadók által kiszámított és befizetett adókat.

A pénzügyminiszter legközelebb újabb részletes utasítást ad ki a fizikai munkások adójának ki-

A SZAKÉRTŐK TISZTELETDIJAINAK MEGADÓZTATÁSA.

Tulajdonképpen nem is fizetések utáni adóról, hanem ehhez nagyon is hasonlós adófajtáról, a szakértők tiszteletdíjainak megadóztatásáról intézkedik a következő miniszteri rendelet:

Minthogy a bírói hatóságok előtt nyitvántartott szakértői vélemények tiszteletdíja tulajdonképpen alkalmi jövedelem, amelyet a professzionista szakértő általában bizonytalan és változó összegben ér el, ezt a jövedelmet nem veszik figyelembe a foglalkozás gyakorlati folytatásából huzott jövedelem évi megadóztatása alkalmával, a pénzügyminiszter megkereste az igazságügyi hatóságokat, hogy az esetben, ha szakértőket vesznek igénybe, tartsák szem előtt az egyenes adótörvénynek az alkalmi jellegű jövedelmek megadóztatására vonatkozó rendelkezéseit és ennek megfelelően a szakértői véleményért megállapított tiszteletdíjak után tartsák vissza és utalják be a megfelelő adót az állam javára és a megfelelő nyugtát, amely a tiszteletdíj adójának befizetését igazolja, bocsássák a szakértők rendelkezésére.

Minthogy azonban az adótörvény csak a netto jövedelmet kívánja megadóztatni, ezért a bruttó jövedelemből, tehát a tiszteletdíj végösszegéből le kell vonni költségek címén a jövedelem egyharmadrészét, tekintettel arra, hogy a szakértők tanulmányozása szabadfoglalkozás. Az egyszerűség kedvéért a miniszter úgy rendelkezett, hogy az a levonás minden szakértői tiszteletdíjra vonatkozóan történjen meg, akár szabadfoglalkozású volt a szakértő, akár nem.

A jövőben tehát minden szakértői tiszteletdíjból mindenképp egyharmadrészt adómentesen fizet ki a bíróság, a kétharmadrész után visszatartja és befizeti az adót és az ezután fennmaradó összeget utalja ki az egyharmadrésszel együtt a szakértőknek.

A miniszteri rendelet tájékoztatóul közli az adókulcsokat is. Eszerint a szabadfoglalkozású professzionisták jövedelme után az állami adó kulcsa 5 százalékos, a nem szabadfoglalkozásúak adókulcsa pedig 7 százalékos. Fizetni kell tehát állami adó címén 5, vagy 7 százalékos, községi adó címén 2 százalékos, megyei adó címén 1 százalékos, egészségügyi taxa címén 3 százalékos, utadók címén 2 százalékos, nemzetvédelmi adó címén 2 százalékos és ha a szakértő iparos is volt, akkor még a munkakamara számára 0.50 százalékos.

Minden kategóriájú szakértő tiszteletdíjánál ezeken kívül még 5 százalékos kell levonni supracota címén.

számítására vonatkozóan és pedig olyképpen, hogy a törvény intézkedéseit minden iparvállalat könnyen megérthetesse és annak alapján teljesíthetesse a fizikai munkások fizetésének adójára vonatkozó visszatartást és befizetést.

A pénzügyi hatóságok a fenti határidő meghosszabbítását kötelesek az érdekeltekkel azonnal tudatni, hogy mindenki tudomásul vehesse, hogy az összes alkalmazottaktól visszatartott április havi adókat 1938 június 15-ig lehet befizetni az adóhivataloknál.

Más szóval egészen kivételesen az alkalmazottak április havi fizetési adójának beutalására a vállalatok június 15-ig kaptak meghosszabbítást az azal az indoklással, hogy eddig az időpontig a pénzügyminiszter teljesen részletes és világos utasítást fog kiadni az adó kiszámítására vonatkozóan. E fontos pénzügyminiszteri rendelet száma 74.974 és 1938 május 20-án kelt.

KÖTELEZŐ IGERET.

Cubák beleesik a vízbe és egy pasas kimentti.
Cubák 20 leit ad neki.

— Na hallja — mondja az életmentő — ez nem sok.

— Nem sok — mondja Cubák — de nálam kevesebb. Ha ezentul beleesek a vízbe, mindig magát hívom.

**Kesztyű
fűző STEINHÜBEL
sérvkötő** Arad, Str. Alexandri 1.

Relief Dombor-,
vignetták
vénőktől
munkások
Arad, Strada Eminescu 32. szám.

A vasúti bérletek új díja.

Julius 1.-től kezdődőleg a CFR vezérigazgatósága a vasúti bérletek árait egyhónapi időre 3000 kilométeren belül a következőképpen állapította meg az összes vonalakra: I. osztály 10.023 (eddig 14.626), II. osztály 6.956 lei (eddig 10.152), III. osztály 4.430 lei (eddig 6.430 lei).

Ajövő technikájának hajtóerői: a napfény és atomenergia

Elpusztul-e a világ, — kérdik sokan — ha kimerülnek a föld ásványai energiaforrások, ha elfogy a szén és kiapadnak az olaj-, gáz- és petróleumkútak, amelyek ma még bőségesen ontják felbecsülhetetlen értékű kincseiket? Mi lesz a világból, hová tűnik az emberiség ragyogó kultúrája és megtorpan-e a civilizáció szédületes iramu fejlődési folyamata, ha kialszanak a kohók, ha kihűlnek a kazánok és a gyárkémények milliói többé nem ontják fekete füstjüket az ég felé?

Ezek a kérdések már régóta foglalkoztatják a tudósokat és technikusokat, de foglalkoztatják a világ gazdasági szakértőit, kormányait és statisztikusait is — most pár évtized óta pedig az egész emberiséget. Mert nem kevesebbről van itt szó, mint magáról az emberiség jövőjéről.

A világstatisztikából pontosan megállapítható a földkerekség szén-, olaj- és más energia-termelő anyagok évi szükséglete, illetve fogyasztása. De ebből a statisztikából megállapítható az is, hogy

a technika fejlődésével rohamosan, szinte ugrásszerűen emelkedik az ásványi energia-anyagok kitermelése és fogyasztása.

A tempó egyre fokozódik, modern korunk jel-szava a „minél több energiát” — veszedelmes helyzet elé állította a civilizációt.

Az automobill-, repülőgép-, hajó- és vasútpar az utolsó öt év alatt többet termelt, mint azelőtt ötven vagy száz év alatt. Millió és millió motor issza, fogyasztja, nyeli a föld energiatermelő kincseit, az olajat, petróleumot és benzint millió és millió gyári üzemi falja a „fekete gyémántot”, a szénét, közgazdászaink és tudósaink pedig hasztalan osztanak, szoroznak és számolnak, kénytelenek ridegen kimondani a valót: ha

az energiahiány tempója meg nem szűnik, ha a nekikramodott technikai fejlődési folyamat meg nem torpan, ha a tudomány kellő időben nem gondoskodik az energiaforrásokról, bajba jut a civilizáció, elpusztul a világ!

Geológusaink megközelelt számításokkal mutatnak rá a megdöbbentő tévpre, hogy a jelenlegi fogyasztás mostani tempóban való emelkedése mellett

a föld gyomrában lévő szénkészletek kétszáz év alatt, az olaj- és petróleumforrások pedig 150 év alatt teljesen kimerülnek, elfognak.

Felvetődik a kérdés: Mi lesz azután?

El kell-e pusztulnia a világnak energiaforrások hiányában?

ÚJ KORSZAK KEZDETÉT JÓSLJAK A TUDÓSOK

Nos, megnyugtathatjuk a legsötétebb peszsimistákat is, egyelőre nincs semmi aggodalomra ok. Amíg a természeti erők egyensúlya egy esetleges világkatakizma folytán fel nem borul, amíg hő, víz, szél és elektromosság, mint fizikailag önmagukban kiaknázhatatlan energiaforrások rendelkezésre állnak, addig

nem fenyegeti veszedelem a civilizációt és az emberiséget.

Komoly veszedelemről tehát nem kell tartani — mondják a tudósok —, mert a technika fejlődésével lépést tart a tudomány és ebből következik, hogy a kettő együtt viszi előre a civilizációt. A tudomány már számolt a bekövetkező világeseményre, már évtizedekkel ezelőtt realizálta a megdönthetetlen tényt — az energiaanyagok kiapadásának tényét — és

minden figyelmét arra fordította, hogy mielőbb felkutassa az új energiaanyagokat.

Ma pedig, ha kissé körülnézünk a világsajtóban, ha forgatjuk a természettudományi közlönyök lapjait, roppant érdekes anyag tárul elénk. A világ új korszak küszöbére érkezett és

ez a korszak, amit a jövő embere valószínűleg „energia-korszak”-nak fog elnevezni, két-három évszázad alatt átforgatja a világ mostani képét.

Az idők előszelét ma még csak azok érzik, akik az idevonatkozó tudományokkal foglalkoznak, de tárgyilagossá és egyszerű ember is köny-

nyen megérti, hogy az új korszaknak el kell következnie, mégpedig oly hamar és oly rohamos időbeli mértékben, mint amely mértékben apadnak a világ energiaforrásai, mint amely mértékben új erőforrásokról gondoskodik a tudomány.

ÚJ ENERGIAFORRÁSOK

Az átalakulási folyamat máris kezdetét vette.

A tudomány mai fejlettsége mellett szinte bővelkedik új energiaforrások létesítésének ötletében és ezek az ötletek ma már nagyrészt gyakorlati megvalósulás stádiumába is jutottak.

A nap, mint hő- és fényrezervoár, tengerek árapály-dagály-nívókülönbsége, a szél, mint mozgató és hajtóerő, a vulkánok gőze és forrásvízei hőfoka, mint fűtőanyag, a levegőben levő elektromosság, mint kész energia, mint csak tárolni kell, mind, mind olyan források, amelyek

nemcsak pótolni, hanem földzni is képesek évezredekre a világ energiaszükségletét.

Amerikában egymásután építik a hatalmas vízduzzasztó gátakat és a vizeséseket természeti erejét elektromos dinamók hajtására már évtizedek óta használják. És még hány ilyen duzzasztógát, vizesés létesíthető a világ minden részében, ha szükség lesz majd minden részében, ha szükség lesz majd azokra? A folyóvizek sodra, esése és mesterséges szabályozása kimeríthetetlen mennyiségű energiát képvisel.

Az az energia pedig, amit a nap hő és fény alakjában szór a ma még ásványi anyagokban dúslakodó földünkre.

500 billió lóerőt képvisel percenként.

Ez a kiaknázhatatlan energiaforrás ezvedül is képes volna pótolni a világ egész szénkészletét. Ha figyelembe vesszük, hogy a föld évi széntermelése körülbelül másfélmilliárd tonna, könnyen kiszámíthatjuk, hogy

És az atomenergia...

Mindezek a lehetőségek és tudományos kísérletek szinte eltörpülnek a jövő évtizedek legmerészebb energiatermelési problémája: az atomrobbantással fölszabaduló energiák hasznosításának problémája mellett. Tudjuk, hogy az atomokban óriási energiák vannak fölhalmozva és ismeretesek azok a számítások, amelyek szerint

néhány gramnyi elembe foglalt atomoknak robbantása által fölszabadított energia bőségesen elegendő volna a világ összes tengeri hajóinak fűtésére, vagy a világ összes jéghegyeinek megolvasztására.

Amerikában a newjersey-i egyetemen Winghied professzor és Berlinben Heinrich von Schultze komoly és nagyhorderejű eredményeket értek el az atomrobbantás terén és az eddig még szigorúan hét lakat alatt őrzött eljárásai módjával

és a mennyiség mindössze 325 millió lóerőt képvisel energiában.

Már pedig mi ez a nap percenkénti 500 billió energiájához képest? A tudósok feladata, hogy ennek a fantasztikus energiamentiségnek gyakorlati kiaknázásához elvezessék az emberiséget.

A nap energiahasznosításának gondolatával már 450 évvel ezelőtt foglalkoztak a tudósok. Jeron angol tudós volt az első, aki prizmasüvegben keresztül gyújtásra felhasználta a napsugarakat. Ericson már 1868-ban készített olyan szerkezetet, amelynek segítségével a napfényt hasznosító energiává alakította át. Most legutóbb

Kaliforniában pedig felépítették a világ legnagyobb napfény-energia telepét, ahol az 1500 darab tükrökből összerakott gyűjtőlencsék segítségével 8000 Celsius hőfokot termelnek ki a napsugárakból.

Akkora hőség ez, amely mellett könnyen olvad az arany és platina is. Az ekként felfogott és sűrített fényenergiával vizet forralnak és gőzt fejlesztenek, egész sor ipari üzemet táplálnak, anélkül, hogy egyetlen csepp szénre volna szükség.

A levegő elektromosságának hasznosítása ma már szintén nem probléma. Óriási szivóan-tennák és speciális fémgömbök segítségével

a levegőből kivonhatók a levegőben azok az energiák, amelyeket mi villámkísértés alakjában látunk,

de amelyek akkor is jelen vannak a levegőben, amikor viharfelhőknek nyoma sincs az égen. A levegőből nyert elektromos energia, megfelelő átforgatással éppúgy felhasználható világításra, erőmeghajtásra, mint a mesterségesen termelt elektromos energia. Hogy az energia előállításának ez a módszere még nem terjedt el, annak egyetlen oka, hogy a kitermelés ma még nem elég gazdaságos. Svájcban

a Monte Geneson már fölépült az első olyan berendezés, amely harmadikét közszolgálat és város világítását látja el a levegőből és kétségtelen, hogy a technikai eszközök fejlődése mellett, pár évtized alatt az ilyen elektromos centrálisok egész sora fog létesülni a világ minden táján, hogy a rohamos szénfogyasztást csökkentsék.

sikerült higanyból aranyat, mangánból platínát előállítani.

Ma még talán nincs gyakorlati értéke az atomenergia felhasználásának, de

hamarosan elkövetkezik az idő, amikor a világ energiaszükségletét a rádiuméhoz hasonló sugárzással, a láthatatlan energiákkal fogják pótolni.

A tudósok boszorkánykonyhájában, a laboratóriumok mélyén, lázas, idegőlt munka folyik, hogy a világ kultúráját megmentő problémák mielőbb valósággá váljanak. Az eredmény pedig ha késik is, nem fog elmaradni.

Tudósaink már megtalálták a „bölcsék kövét”.

És építik a kultúra és haladás örök épületét, hogy a fény és a világosság soha ki ne aludjon... W. R.

A kenyér árának emelését kérték az aradi sütőiparosok

A közelmúltban az aradi malomtulajdonosok — mint megirtuk — beadvánnyal fordultak a város vezetőségéhez, kérve, hogy járuljon hozzá a buzaárak emelkedése folytán a liszt árának felemeléséhez. A malomtulajdonosok beadványát a sütőiparosok emlékirata követte, amelyben a pékek a liszt várható áremelkedése, valamint az elmúlt hetekben életbeléptetett új adók folytán, a kenyér új hatósági árának megállapítását kérték. Beadványukban közölték, hogy a következő árak mellett találnák meg számításukat:

4-es lisztből készült kenyér	11.13 lei
5-ös lisztből készült kenyér	10.65 lei
6-os lisztből készült kenyér	9.84 lei

Anghelescu alpolgármester a nála megjelent pékekkel folytatott tárgyalása során behatóan érdeklődött a sütőiparosság aradi helyze-

te iránt és nagy meglepetéssel értesült, hogy Aradon mintegy nyolcvan pék gondoskodik a város kenyérszükségletének ellátásáról. Ez oly hatalmas szám, hogy ebben kereshető a pékek szüntelen áremelési kérelme, mert a lakosság számára nyújtva a nyolcvan sütőiparos túl sok.

A város egyébként nem járult hozzá sem a liszt, sem pedig a kenyérárak emeléséhez.

HÍVÓ.

- Hízzel a lélekvádorlásban?
- Hogyne. Volt nálunk az üzletben egy pénztáros, aki megszökött a pénztárral.
- És mi köze ennek a lélekvádorláshoz?
- Ő volt az üzlet lelke.

Az importárak után a vámnál kell leróni a kereskedelmi adókat

A pénzügyi kormány arra hivatkozva, hogy az importőrök egy része kivonja magát az adófizetés kötelezettsége alól, vagy legalább is nem adózik abban az arányban, amint arra a törvény értelmében kötelezve volna, új adózási rendszert léptetett életbe.

Ennek az új rendszernek a lényege abban áll, hogy az importált áru után a kereskedő nemcsak a vámilletéket és a forgalmi adót fogja leróni, hanem egy meghatározott adókulcs szerint fizetendő kereskedelmi adót is. Ennek a kereskedelmi adónak a nagyságát az importált áruk értéke után számítják és vetik ki.

Amikor az importár a vámhöz érkezett, az importőr lefizeti az említett kereskedelmi adót, amelyet egyébként az áru eladása, illetve értékesítése után kellene leróni. Az importőr tehát az adó összegét előlegezi a kincstárnak addig az ideig, amíg az áru eladása révén pénzéhez, befektetéséhez jut.

Az említett adó lefizetéséről az importőr szabályszerű adó-nyugtát kap. Ennek az adónak az összegét levonja a saját vállalatának évi adójából. Vagyis akkor, amikor a negyedévi kereskedelmi adórészlet fizetése esedékessé válik, jelentkezik a vámhivatal által kibocsátott adónyugtával és csak a többletet kell készpénzben kiegyenlítenie.

Az importőr pontosan fel kell tüntesse üzleti könyveiben, hogy azt az árut, amely után a kereskedelmi adót a vámhivatalnál lefizette, kiknek, illetve kiknek adta el. Ugyanígy az ellenőrző pénzügyi közegek úgy az importőr, mint a vevő kereskedő könyveiből megállapíthatják, hogy a vámnál fizetendő kereskedelmi adó levonásánál nem történt-e visszaélés a kincstár hátrányára.

Táskaüzletemet, amely a főpostával szemben volt,
Str. Eminescu 4. szám alá, (Corso mozival szemben) helyeztem át. **SZABÓ BÖRÖNDÖS**

A külföldi alkalmazottak utáni illeték

A munkatügyi alapok létesítéséről szóló rendelet törvény vonatkozó intézkedésének eszközölt módosításával a külföldi alkalmazottak által fizetendő illeték összegét az eddigi évi 500 leiről a következőképpen felemelték: 1. Magasabb adminisztrációs beosztású, vagy műszaki személyzeti (personalul administrativ illetve technic superior.) s ezzel hasonló minőségű alkalmazottak évi 10.000 lelt kötelesek fizetni. 2. Alacsonyabb beosztású adminisztrációs és műszaki személyzet (personalul administrativ, illetve technic inferior) évi 5000 lei. 3. Képesített munkások, vagy ezeknek megfelelő minőségű alkalmazottak évi 2000 lei. 4. Egyéb beosztású munkások évi 1000 lei. Mivel a rendelet törvény nem intézkedik pontosan ezen illetékeknek fizetési módjairól, a gyár- és iparosok országos szövetsége közbenjár a munkatügyi minisztériumnál a teljes tisztázás érdekében.

Kárpitosmunkák
olcsón és tisztesen készülnek
PAPP SÁNDOR
kárpitos tiszteiben ARAD, Str. Consistorului
11. sz. — Telefon: 2658.

KÖNNYU ESET.

Pacal bemegy a krematóriumba és érdeklődik, hogyan és miképpen mennek itt a dolgok. Megmondják neki, hogy az embereket koporsóba teszik és így égetik el.

— Na és asszonyt is elégetnek?
— Hogyne. Van önnek talán valakije?
— Igen, kérem. A feleségemet szeretném elégettetni.
— Azt lehet, menjon haza és hozza el.
Pacalnak tágramered a szeme:
— Miért menjek haza? Itt vár rám, kérem, a kapuban.

Végleg megsemmisítették az italmérők nyelvvizsgájára vonatkozó rendeletet

Döntött a szeszmonopólium vezérigazgatósága.

A hónap folyamán a transilvaniai és banati italmérők érdekképviselői 5 tagú küldöttséget menesztettek Bucurestibe az ismeretes nyelvvizsga-rendelet felfüggesztése, illetve hatályon kívül helyezése érdekében. A küldöttség tagjai mindenekelőtt Praporgescunál, a szeszmonopólium országos vezérigazgatójánál jelentek meg, aki measzemenő jóindulatról bizonosította őket. Ugyanakkor azonban nem tudott végleges választ adni, csupán azt szögezte le, hogy ha a nyelvvizsgát meg is tartják, senki nem veszi el italmérési engedélyét s módot keres arra, hogy a kérdést megoldja azokkal szemben, akik nem tudnak megfelelni a nyelvvizsga követelményeinek. Praporgescu vezérigazgató végül ígéretet tett arra, hogy sürgősen illetékes bizottság elé viszi az ügyet.

A bizottság tagjai ezután a pénzügyi-

nisztériumba mentek, hol Cancicov miniszter fogadta őket. Meghallgatta az előterjesztéseket, majd kijelentette, hogy a maga részéről nem ragaszkodik az italmérők nyelvvizsgájához s a kormány szándéka sem az, hogy akadályozza egyes kenyérkeresők munkáját, ellenkezőleg: éppen az, hogy nagyobb lendületet adjon a fejlődésnek. A miniszter sajnálattal állapította meg, hogy lehetnek italmérők, kik 20 év alatt sem sajátították el az állam nyelvét s kijelentette, hogy ez elsősorban az italmérők hátránya, így az ő érdekük a hiány pótlása.

A küldöttségjárás végül is eredménnyel járt: a szeszmonopólium bizottsága — melyet sürgősen egybehívtak — megsemmisítette a nyelvvizsgarendeleetet s a határozatról 13965—1938. sz. körrendeletben az illetékes hatóságokat nyomban értesítette.

A számlák bélyegzésével kapcsolatos rendelkezések tisztázását kérik az érdekeltek

A bélyegtörvény 14. szakasza szerint az ipari számlák után 0.3 ezrelékes bélyegilleték fizetendő, a 34. szakasz értelmében pedig a számlánál a száz lelen aluli töredékek — ha az egész összeg ezer lelen alul van — száz leire kerekítendők, amennyiben pedig az egész összeg meghaladja az ezer lelt, minden megkezdett ezer leles tétel ezer leire kerekítendő. Az intézkedéseknek megfelelően tehát egy 300 leiről szóló számla 0.90 lejjel, egy 600 leles számla pedig 1.80 lejjel bélyegezendő felül. Viszont a pénzügyminisztérium által kibocsátott számlánál a kiállító kereskedő, vagy iparos akarva, nem akarva kénytelen tulbélyegezni a számlát. Más bélyegnek, mint a különleges számlabélyeg, használatát nem engedik meg a pénzügyi közegek. Eppen ezért mozgalom indul meg, a melynek célja a 2 leinél kisebb címletű számlabélyegek kibocsátásának elérése, amivel a pénzügyminiszter valóban csak jogos kívánságot teljesítené.

Még egy érdekes probléma foglalkoztatja a számlák felbélyegzésével kapcsolatosan a kereskedőket és iparosokat. A helyzet ugyanis az, hogy egy bélyegügyi bizottság, mint a repülőalap vezetésége arra az álláspontra helyezkedik, amely szerint a bélyegilletéket, illetve a repülőbélyeget nemcsak a számla összege, de az összes egyéb illetékek után kell a kiállítónak leróni. Ez természetesen lehetetlen helyzetet teremt, mert hiszen mindkét bélyeggel kapcsolatosan ugyan azt követelik és vagy az egyik követelést teljesítik s akkor a másik részéről rónak ki bírságot az ilyen módon védelmezett ki-

hágást elkövetőre, vagy a másik utasítást követik és akkor is kihágásnak minősül eljárásuk — az ellenkező szempont alapján. Arra, hogy milyen viszony a helyzet, adjuk az alábbi példát: Egy számla a következő tételekből áll:

Áru értéke	1615 lei
fogyasztási illeték	140 lei
szállítás	102 lei
csomagolás	20 lei
forgalmi adó	120 lei

Eddig minden további nélkül összeállíthatók a tételek, itt azonban nem tudja a számla kiállítója eldönteni, hogy először a számlabélyeg-illetéket számítsa és ennek hozzáadásával állapítsa meg a repülőbélyeg illeték összegét, vagy fordítva. Ebben az esetben a számlabélyeg is hat lelt, a repülőbélyeg is hat lelt lenne ki, viszont a pénzügyi hatóságok szerint helytelenül járt el az illető és bírságot rónak ki, mert a központi bélyegügyi bizottságnak az az álláspontja, hogy a számla összegéhez először a repülőbélyeg illetékének összege is hozzáadandó és ezután kell a számlabélyeg összegét kiszámítani, amikor is a számlabélyeg 8, a repülőbélyeg pedig csak 4 lelt tesz ki. Ebben az esetben azonban a repülőbélyeg ellenőrzésével megbízott közegek emelnék kifogást és rónak ki bírságot.

A zavaros és a kereskedőkre, valamint iparosokra rendkívül hátrányos helyzet tisztázása érdekében szintén mozgalom indul meg, mert lehetetlenség mindkét álláspontnak eleget tenni és mindenki aki számlát állít ki, ilyen vagy olyan alapon kihágást követ el.

LEANYALOM.

Ponty házasságközvetítői irodájába beállított a sem jó módúnak, sem férfiszépségnek nem mondható Pinty és kijelentette, hogy nőszülni szeretne.

— Rendben van, — bólogatott Ponty és kótoránsni kezdett a fényképek között.

— Halt — kiáltott fel egyik képnél Pinty — ez egy nagyon rendez nőnek látszik, ezt elvonném.

— Ezt maga nem fogja elvenni, Pinty ur, mert ennek a nőnek nagyon álmodozó természete van.

— Megbocsátom neki, mint megértő egyén.

— Na igen, de mindig arról álmodozik, hogy egy tisztességes, szép és jómodu ember fogja feleségül venni.

Stancák
prézeléshez,
monogramok stb.
olcsó áron

Betegh
vésnők
Str. Eminescu 3.

Bélyegmentesek a külföldről érkező megrendelések

Nagyonfontosságlú döntést hozott az Oradea-nagyvárad törvényszék. A nemzeti repülőalap tisztviselői néhány héttel ezelőtt több Oradea-nagyvárad külkereskedelmi vállalatnál váratlan ellenőrzést tartottak, megállapítva, hogy a vállalatok a külföldről érkezett megrendelő leveleket nem látták el repülőbélyeggel s ezért több, mint hétszáz ezer lei bírságot róttak ki. A vállalatok megfellebbezték a bírságoló jegyzőkönyveket és a tárgyaláson a cégek képviselője kifejtette, hogy a külföldről érkező megrendelő levelekre nem kell külön repülőbélyeget ragasztani, mert a rendelésekről amugyis számlát állítanak ki és a számlán lerójják a kötelező repülőbélyeget. A törvényszék elfogadta az ügyvéd érvelését, törölte a bírságokat s ítéletében kimondta, hogy a külföldről érkező megrendelő lapokat nem kell ellátni repülőbélyeggel, ha a szállított árurol számlát állítanak ki.

Új rendelkezés a cégek jelzéséről

Megjelent a napokban a cégjegyzésről szóló törvény bizonyos szakaszainak módosításáról szóló rendelettervezet, amelyről még annak idején, amikor a törvénytervezet készült, már többször részletesen beszámoltunk. A módosító törvényrendelet első szakasza a cégjegyzési törvény 25. szakaszát módosítja, a következőképpen: 25. szakasz:

Cégjegyzések (emblemek) használata reklámtáblákon (bárhon is legyenek azok elhelyezve), számlákon, levélpapírokon, rendelőjegyeken, árjegyzékeken, prospektusokon, falragaszokon, közleményekben, vagy bármilyen más viszonylatban tilos, ha nem tüntetik fel mellette látható módon a kereskedő cégnek megnevezését is.

Amennyiben a cégjegyzés valamilyen elnevezést tartalmaz, a cég neve (firma) legalább fellelhető olyan nagy betűkkel irandó ki, mint amilyen betűket az embléma kiírásánál használtak. A kereskedő által használt összes nyomtatványokon a cég elnevezésén és az embléma feltüntetésén kívül megjelölendő a hivatalos iktatási szám is. Közkereseti társaságok és betéti társaságok, amelyek banküzlettel foglalkoznak, nem használhatnak emblémát. Cégelnevezésükben fel kell tüntetniük, hogy banküzlettel foglalkoznak. Kivételt csak a banküzlet szabályozásáról szóló törvény 50-51. szakaszában felsorolt vállalatok képeznek.

A módosító törvényrendelet második szakasza arról intézkedik, hogy az előbb felsorolt kötelezettségek a ma még egyéni cégeként működő bankokra is vonatkoznak mindaddig, amíg a banküzlet szabályozásáról szóló törvény 63. szakaszában előírt határidő eljárat. Végül a harmadik szakasz kimondja, hogy jelen rendelettervezet a Monitorul Oficialban történt megjelenéstől számított 20 szabad napon belül lép életbe.

Maurer Antal

cserépkályha raktára
Bul. Reg. Ferdinand 50 szám

Kedvezményes utazás fürdőhelyekre

A román államvasutak vezérigazgatósága május 15-től kezdve életbe léptette a kedvezményes vasúti utazási tarifákat a következő fürdőhelyekre: Minden igazolvány nélkül és a régi nyolcnapos tartózkodás kötelezettsége nélkül 25 százalékos kedvezményrel a következő fürdőhelyekre lehet utazni: Agiea, Bazna-Bazna, Băile Episcopesti-Puspok-fürdő, Bicsad-Bikszád, Cojocna-Koloza, Costin, Felix-Féixfürdő, Gara-Zlatnei Moldova, Lipova-Lippa, Moneasa-Menyháza, Movila-Moise, Ocna-Mureş, Uioara-Marosujvár, Ocna-Sugatag-Aknasugatag, Ocnele Mari, Sângeorgiu de Mureş-Marosszentgyörgy, Sângeorgiu Roman-Románszentgyörgy, Someşeni-Szamosfalva, Turda-Torda, Zizin-Zajzon, Baia-Mare-Nagybánya, Braşov-Brassó, Băiţa, Câmpeni, Colibiţa, Comarnic, Mercurea-Ciuc-Csíkszereda, Gheorgheni - Gyergyószentmiklós, Sibiu - Nagyszeben, Prundul Borgaului, Făgăraş-Fogaras, Rupea Homorod-Kőhalom, Sighişoara-Szegesvár, Beius-Belényes, Timişul de Sus-Felsőtemes, Timişul de Jos-Alsótemes, Topliţa-Toplicza.

Ezekre a fürdőhelyekre az induló állomáson egész jegy váltandó, hazafelé pedig a fürdőigazolvány alapján félárú jegy.

Minden igazolvány és a régi nyolcnapos tartózkodás kötelezettsége nélkül 50 százalékos kedvezményrel lehet utazni a következő fürdőhelyekre:

Baile Borssec-Borszék, Baile Herculane-Herkulesfürdő, Mahas Bai-Málnás, Buzias-Buziás, Carmen Silva, Constanţa, Mamaia, Calimanesti, Covasna-Kovácsa, Govora, Orăştie-Szászváros, Baile Ocna-Sibiu-Vizakna, Sovata-Szováta, Tusnad Bai-Tusnad, Vatra Dornei, Feldioara-Marosföldvár, Sft.-Gheorghie-Sepsiszentgyörgy.

Az induló állomáson egész jegy váltandó ezekre a helyekre és a fürdőigazgatóság láttamozása után a jeggyel vissza lehet utazni díjtalanul.

Az Oficiul Naţional de Turism, vagy ennek hiányában az illetékes primárok igazolványaival szintén 50 százalékos kedvezményrel, illetve a már megváltott egész jeggyel lehet visszautazni díjtalanul a következő helyekről: Căluşcea, Pascani, P. Neamţul, Râmnicul Vâlcea, Olăneşti, Sighişoara-Szegesvár, Sovata-Szováta, Tg. Ocna, Slăneul Moldovei, Cetatea Alba.

A magánvállalatok nem alkalmazhatnak tiltott politikai tevékenység miatt elbocsátott köztisztviselőket

Armand Calimescu belügyminiszter a következő körlevelet intézte az ipari és kereskedelmi vállalatokhoz:

„Van szerencsénk tudomásul adni, hogy a rendfenntartó intézkedések keretén belül a kormány eltávolítja a szolgálatból a tisztviselőket, akikről beigazolódik, hogy megsértették az érvényben lévő törvényeket.”

„Ezek, az állam szolgálatában nem kívánatos egyének magánvállalatoknál keresnek majd elhelyezkedést, ahol eszméikkel megfertőzik a már meglévő személyzetet úgy, hogy zavart és fennakadást okoznak az ügyvitelben.

„Másképp egyes magánvállalkozások szolgálatában jelenleg is működnek olyan elemek, akik a vállalkozás vezetőségének tudtával, vagy anélkül, meg nem engedett és felforgató irányzatú, politikai jellegű kezdeményezésekben vesznek részt.

„Az ön által vezetett intézmény érdekében

felkérjük, szíveskedjék megfelelő intézkedéseket alkalmazni teljes személyzetének ellenőrzésére és igazolására és gondoskodni arról, hogy mindazok, akikről beigazolódik miszerint hivatalon kívül a rendre és az állam általános érdekeire káros tevékenységet fejtenek ki, eltávolíttassanak a szolgálatból. Ami a jövőt illeti, a tisztviselők, vagy bármilyen más alkalmazottak felvételénél kérjük figyelembe venni az illetők múltját, nehogy az állam szolgálatából törvényellenes tevékenység miatt eltávolított egyéneket alkalmazzanak.

„Figyelmeztetni kívánjuk, hogy bármilyen hatósági megállapítás, amely arra vonatkozik, hogy valamely magánvállalkozás szolgálatban lévő személyzete államellenes tevékenységet fejt ki, vagy a közrend ellen tevékenykedik, a felelősségnek a vállalat vezetőire való áthárítását is magával vonja s ezeknek felelősségrevonásával jár, az állam rendjének megóvásáról szóló törvény értelmében.”

Szabályozták a fa-árak forgalmát

A szállítási és csak külön igazolvánnyal történhetik.

Öfelsége a király az elmúlt napokban aláírta a faárak forgalmának ellenőrzéséről intézkedő rendelettervezet, amelynek fontosabb intézkedéseit az alábbiakban ismertetjük: Az első szakasz szerint mindennemű faanyag kitermeléséhez az illetékes erdészeti hivatal (Ocolul Silvic) engedélyre szükséges. A második szakasz a faárak forgalmára vonatkozik és a következőket tartalmazza:

Az erdőtermelésből származó, illetékes hatóságtól kiállított engedély alapján kivágott mindennemű faanyag szállítása kocsin, szánon, vagy bármely más járművön, tutaj formájában vizen, vagy más módon usztatva, az államvasutnál bármiképpen történő raktározása csakis szállítási igazolvány kíséretében történhetik.

Ez a kísérő-bárca mentes minden illetéktől vagy bélyegkötelezettségtől. A szállítás szabályos akkor is, ha eladási bon, vagy nyugta kíséretében történik. Ebben a szállítási bonban, vagy eladási nyugtában feltüntetendő a szállítványnak az erdőből, vagy a raktározás helyéről történt elindítási időpontja valamint a tulajdonos. E kétféle kísérő irat kibocsátásától 24 óráig érvényes.

A szállítási barchát az eladó tulajdonos, vagy annak törvényes képviselője állítja ki úgynevezett törzslajstromos füzetből (carnet cu matca), amelyet az illetékes erdészeti hivatalnak kell láttamoznia. A törzslajstromos füzetet az állam nyomtatja és az erdészeti hivatalok hozzák forgalomba. Ami az eladási bonokat, vagy nyugtákat illeti, ezeket az eladó készítette s a nyomtatványon tisztán feltüntetendő az eladó neve, címe és raktárának pontos címe. A kitöltésnél az eladónak az áru elindításának időpontját, mennyiségét, minőségét és méreteit kell feltüntetnie.

Azon szerszámra és épületfa anyagoknál, amikor az átmérő meghaladja a 10 centimétert az eladó részéről márkázás alkalmazandó.

Ellenőrzési rendszabályokról intézkedik a törvényrendelet harmadik szakasza és a következőket tartalmazza: Az erdőrendészeti alkalmazottak, csendőrök, állomásfőnökök, községi

és városi rendőrök nemcsak felhatalmazást nyernek az előírástól eltérően szállított fa-szállítványok elkobozására, hanem kötelesek is ez irányban eljárni, amikor szabálytalanságot állapítanak meg. Olyan esetekben, amikor hamis kísérő-iratokat foglalnak le, a büntetőtörvénykönyv vonatkozó szakaszai alkalmazandók.

Részletesen szabályozza a törvényrendelet ötödik szakasza az elkobzás esetén követendő eljárást is. Elsősorban az elkobzás alkalmával nyomban jegyzőkönyv vették fel, majd a formások teljesítése után

nyilvános, szóbeli árverésen eladandó a legközelebbi közpiacon.

Az árverésen a pénzügyi hatóságok képviselőjének, valamint faluhelyen a csendőrség parancsnokának, városban pedig az illetékes rendőrkerület vezetőjének kell megjelennie.

Az árverésen elért vételárból 20 százalékot azonnal kiutalnak a szabálytalanságot megállapító közegeknek, 5 százalék az árverésen résztvevő hivatalos bizottságot illeti, míg a fennmaradó 75 százalékot két hétbe helyezik annak a javára, akitől az elárverezett faanyagot ellopták, már amennyiben ez igazolható. Beérkezett kérelem esetén az árverésre kerülő fát közintézményeknek is eladhatják az erdészeti hivatal által megállapított becselési áron. Vevők hiányában pedig az árut az előjárásnak kell raktározni és az erdészeti hivatal által megállapított minimális áron utólag adják el.

A hatodik szakasz szerint a fűrészáru raktárak és gyárak tulajdonosait kötelezik, hogy könyvet vezessenek. Meg kell őrizniük a beérkezett fa-áru kísérő iratait is, amelyeket az a raktáraikba érkező faáruról nyilvántartási ellenőrző közegek rendelkezésére kell bocsátaniuk. Kihágás esetén az igazolatlan faárut elkobozzák, a tulajdonost 10.000 lei bírsággal sújtják, emellett pedig gazdaság címén is megindul az eljárás. Visszaszerzés esetén megvonják a gyár működési engedélyét, vagy bezárják a telepet. Külön intézkedik a hetedik szakasz arról, hogy szabálytalanság esetén a vevőtől is elkobozzák az árut, ha beigazolódik, hogy az illető kellő iratokkal való igazolás nélkül vásárolta meg a fa-árut.

Végül a nyolcadik szakasz ugyanilyen kísérőbarchát, vagy eladási bonok, illetve nyugták használatát írja elő a fenyőfák és egyéb zöld facsemeték (gyökérrel, vagy anélkül) szállításánál is. A kilencedik szakasz

megtiltja fenyőhéjból készült kosarak használatát turó, vagy más termékek csomagolására.

Az ilyen módon csomagolt árut lefoglalják és a fentjelzett módon eladják.

A törvényrendelet alkalmazására végrehajtási utasítást készít a minisztérium, a felsorolt rendelkezések végrehajtására pedig a földművelésügyi minisztérium erdőügyi igazgatósága nyert megbízatást.

Knapp Sándor kelmeiestő

üzlethelyiségét a régi helyiséggel szembe, a Minorita-palotába helyezte át.

SKÓCIA.

A skót házaspár házában kertjébe betévedt egy tehén. Ijedten döbbenek rá, hogy legeli a drága füvet. A férj hirtelen így szól a családanyához: — „Fejld meg gyorsan és kergesd ki.”

Csökken a forgalom a fenyőanyagpiacon

A belföldi fenyőfapiac forgalma áprilisban aránylatilag sem növekedett és a forgalom összehasonlíthatatlanul kisebb, mint az előző év hasonló időszakában.

A tavaszi üzlet megközelítőleg sem felelt meg a várakozásnak

és a detailfakereskedelem minden reménysege most már a nyári üzlet felé fordul. Az árak tartottak, a kínálat tartózkodó és mindenben hozzáidomul a kereslethez, mivel a termelők is teljesen tisztában vannak azzal, hogy az erőszakolt kínálat vagy az előnyös árajánlat sem növeli a keresletet. Ha nincs fogyasztás, nem lehet vételkedv.

Olyan hírek a forgalomba kerültek, hogy a nagyobb termelővállalatok is már tesznek engedelményeket a legutóbbi egyezményes árakból, ami azonban nem bizonyult valósnak. Az árak változatlanok és az őszi kampányig nem is remélhető, hogy azon al vagy lemenő változást eszközöljenek.

Az exportforgalom is egészen kisarányra.

A kereslet az összes import-államokban csekély és a fogyasztópiacok megszerzéséért az exportállamok nagy versengést folytatnak. Az exportpiac legyengülése az árakban is megfelelően kifejezésre jut és a nemzetközi egyezmény sem tudta útját állani az árak morzsolódásának.

Az oroszok hőséges készletkimutatásokkal és dömpingárakkal árasztották el a fogyasztópiacokat és diktálják a tempót az árakban.

A magyarországi fűrészárú-exportkeret, amint lapunk más helyén részletesen közöljük, megállapított és pedig 10.500 vagonban, azonkívül külön megegyezés alapján még 2000 vagon, összesen tehát 12.500 vagon lesz 1939 április 30-ig Magyarországra exportálható. Az 1937. évi kvóta 7500 vagon normál-, 500 vagon rendkívüli kontingens volt, vizsaszamaradt azonkívül 1936-ról 2136 normálvagonos addó, összesen tehát 1937-ben 10.136 vagon exportkvóta állott rendelkezésre, amelyre exportáltatott 9774 vagon. Az 1936. év folyamán 11.267 vagon volt a magyarországi kivitel. A magyarországi kivitel növekedő ütemben folyik.

Ami a hazai tűzifapiacot illeti, a hűvös időjárás kissé felélénkítette ugyan a belföldi tűzifapiac forgalmát,

a kereslet azonban már ismét ellanyhult és csak a napi fogyasztás pótlására szorítkozik. A kínálat is mérsékelt, mivel száraz áru kevés kerül piacra.

Már kezdetét vette az őszi szükséglet beszerzés is, mivel hovatovább bizonyosabbá válik, hogy az idei kampányra jóval kisebb készletek állanak rendelkezésre, mint a múlt évben, ami az állandóan szilárduló árakban is megmutatkozik.

Szakmai körök értesülése szerint ezúttal a CAPS is teljesen kikapcsolódik a belföldi forgalomból, mivel a magyarországi kivitel részére rezervált készleteken felüli mennyiséget, a polgári és katonai hatóságok részére kötötte le. Összehasonlíthatatlanul kisebb készletek felett rendelkeznek az idén a falusi ki-termelők is.

A legtöbb nagyváros megszüntette a tűzifaárak maximálását.

Mivel bebizonyosodott, hogy az nem hozta meg a kívánt eredményt. Az árak ab leadóállomás voltak maximálva, az áru viszont ott keresett piacot, ahol nem ütközött a hatósági ármegállapításba. Így történetileg, hogy a főváros részére külön kormányintézkedéssel és sürgős tarifaredukcióval lehetett csak a szükséges tűzifamennyiséget biztosítani, sőt

Cernáútiában a tűzifahiány miatt átmenetileg az iskolákat is bezárták és a törvénykezést szüneteltették.

Az árak lassan felfelé tendálnak és aradi viszonylatban a következőképp alakultak ki: I. osztályú bükkhasáb, száraz 6.100 lei. II. osztályú bükkhasáb, száraz 5.700 lei. III. osztályú bükkhasáb, száraz 5.200 lei. I. osztályú cserhasáb száraz 6.700 lei. I. osztályú tölgyhasáb, száraz 6.400 lei. I. osztályú gyertyánhasáb, száraz 6.700 lei. I. osztályú gyertyándorong, friss 5.400 lei, I. osztályú cserdorong 5.250 lei. Száraz cser és bükkhasábfában érezhető hiány mutatkozik. A magyarországi tűzifakivitel minimális.

Japán is mügyapjút gyárt.

A japán kormány megbízottai Rómában megvették a „Lanital” rendszerű mügyapjukészítés szabadalmának jogait a Távoli Keletre. A „Lanital” eljárás szerint Olaszországban tejből készítenek a mügyapjút. A japán módosított eljárás a szójababból készült caseint használja, amely Japánban rendkívül olcsó. A szerződés függetlenül fogja Japánt az ausztráliai gyapjubevitelől.

Kiterjesztették az iparosok könyvvezetés alóli mentességét

Emlékeztet, hogy a kisiparosok országos mozgalmát indították, amelynek célja a kötelező könyvvezetés alóli mentesség határainak kiterjesztése volt. Az érdekképviselők azt óhajtották, hogy terjesszék ki azt a határt, amelyen belül a kiskereskedők és kisiparosok mentesülnek a könyvvezetés kötelezettsége alól, illetve a 200 leies évi bélyegilleték és 100 leies repülőbélyeg átalány lefizetése ellenében való mentességet alkalmazzák más kategóriákra is. Eddig ez a kedvezmény azokra vonatkozott,

akiknek évi adóalapja nem haladja meg a 70 ezer leit. A pénzügyminiszterium méltányolta az érdekképviselők érvelését és intézkedett, hogy a kedvezmény alkalmazásánál a 70 ezer leies adóalapban meghatározott feltételt úgy módosítja, hogy a könyvvezetés alóli mentesség, illetve ennek átalány alakjában történő lerovása mindazokra vonatkozik, akiknek évi adóalapja nem haladja meg a 150.000 leit. Ez az intézkedés a kereskedők és iparosok újabb jelentős részét mentesíti a könyvvezetés kötelezettsége alól.

Az új román-magyar kereskedelmi egyezmény

Most hozták nyilvánosságra a június elsején életbelépő új román - magyar fizetési egyezmény intézkedéseit, amelyeknek célja a két ország közötti külkereskedelmi forgalom szabályozása. Az egyezmény elsősorban a kölajkivitel kérdését oldotta meg a következőképpen: Magyarország az átvett kölajért 40 százalék erejéig szabad és erős devizával fizet, Londonra kiállított csekkel, nyomban a kivitel megtörténte után. A fennmaradó 60 százalék fizetése elsősorban vassal és acéllal történik, ha Románia vásárlóként jelentkezik ezen cikkekre. Amennyiben a román vásárlás a szükségletek miatt a vas- és acélárak fedezése után szabad keretet hagy, ennek megfelelően bármilyen magyar kiviteli cikk behozható az országba, természetesen a szükségletnek megfelelően. A

pengő árfolyamát a következőképpen állapították meg: vételnél 26.50, eladásnál 27.50. Ez azt jelenti, hogy a Banca Națională az exportöröknek 26.50 leit fizet egy pengőért, az importöröknek pedig 27.50 leleért adja el a pengőt. A kölaj kivételével — amelyért 40 százalékban szabad és erős devizával fizet Magyarország — az összes magyar importárak klíring keretében, árucserével egyenlítendő ki.

Rendezték, illetve megszüntették azokat a megtorló intézkedéseket is, amelyeket az elmúlt év októberében alkalmaztak Magyarországon ellen, mert nem tett eleget bizonyos, háboru előtti adósságokból fennálló, kötelezettségeinek. Ugyancsak megállapodás jött létre az Eucharisztikus Kongresszusra utazó romániai lakosok pengő ellátását illetően. E célra 150.000 pengős alapot bocsájtottak rendelkezésre. A kérvényezők egyenként 300 pengő engedélyezésére tarthat igényt.

A budapesti Reggeli Újság részletesen foglalkozik az újonnan létrejött egyezménnyel és cikkében hangsúlyozza, hogy a megállapodás értelmében a magyar nehézipar évenként 25-30 millió pengő értékű vasárut helyezhet el Romániában. Ez a fejlődés természetes következménye az Anschlusz után keletkezett helyzetnek, mert hiszen Ausztria már nem szállít vasárut a román piacra és az így keletkezett hiányt a magyar nehézipar fedezheti. Örömmel állapítja meg a lap, hogy a román-magyar gazdasági kapcsolatok egyre jobban kimélyülnek, míg 1933-ban a két ország közötti áruforgalom 22 millió pengőt képviselt addig 1937-ben ez az összeg megkétszereződött, amennyiben 45 millió pengőt tett ki. A külkereskedelmi mérleg Magyarország terhére passzív, azonban magyar gazdasági vezetőkörök remélik, hogy ezt a deficitet a kléptülő kapcsolatok a lehető legrövidebb időn belül minimumra sikerül csökkenteni. Erre már csak azért is kilátás van, mert a két ország gazdasági egymásrautaltsága egyre jobban kihangsúlyozódik.

Itt említjük meg, hogy úgy a Berlinbel, mint a Párisban esedékesé vált külkereskedelmi és fizetési tárgyalások rövid haladékokat szenvedtek. A német kormány és a jegybankcsájtó intézet megbízottjaival lefolytatandó tárgyalásra Berlinbe készülő bizottságnak már el kellett volna utaznia, azonban az indulást elhalasztották. Német viszonylatban elsősorban a befagyott követelések mozgósítása, a kölaj kivitel fizetésének rendezése és az Anschlusz nyomán keletkezett helyzetnek a román-német külkereskedelmi kapcsolatokkal történő összehangolása képezi a napirendi tárgysorozatát és ezek bizonyos vonatkozásokban rendkívül súlyosak és gyors rendezést igényelnek. A nemzetgazdasági minisztérium, amelynek hatáskörébe tartoznak a román-német áruforgalom problémái, új elvi alapon, nem csak a kölaj helyzetét illetően, hanem általános nemzetgazdasági szempontból ítéli meg a helyzetet, különös tekintettel arra, hogy bizonyos termékeinket sokkal előnyösebben tudjuk elhelyezni más piacokon. Eppen az új szempontok felmerülése miatt halasztódott most el a berlini közvetlen tárgyalás, amelynek végleges kőpontját a közeljövőben állapítják meg.

Hosszu évek tapasztalata
mutatja, hogy

SPECIÁLIS BABY-TETRA
GYERMEKRUHA, CIPŐ
legjobban és legolcsóbban

BRENNER
kötöttáruházában

szerezhető be a színházzal szemben

GYERMEKKOCSIK
már 1250.— leitől.

Kofferek, retikulók
gyári lerakata.

Vásárlékos nyári ujdonságaink megérkeztek.

A vállalatok forgalmiadó ellenőrzése.

A pénzügyminiszter abból a célból, hogy minél alaposabban lehessen végrehajtani a vállalatok fényüzési és forgalmiadó ellenőrzését, utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy az eddig az ellenőrzés céljából felhasznált írásbeli és technikai adatok mellett, amelyeket kereskedőktől, a vasuttol, vámtól, szállítási vállalatoktól stb. szereztek be, — hasonlítsák össze az adó befizetéséről szóló nyugtákat is a többi adatokkal, amely nyugtákat a vállalatoknál találhatnak meg, valamint az adó napi befizetéséről szóló kimutatásokkal is, amelyek az adóhivataloknál vannak vezetve. Ilyen módon meg lehet állapítani, hogy az adót valóban befizették-e a kincstár által kibocsájtott nyugtákkal való összehoz. Minden olyan ellenőrzést, amely az adóhasonlítás mellőzésével történik, érvénytelennek fogják minősíteni.

A Turda-tordai szabók szövetkezése.

Turda-Tordán „Szindikátus” címen új ipari alakulat létesült, melyet a helyi szabóiparosok alakítottak acélból, hogy szakmai érdekeiket ezután hathatósan tudják megvédeni. A szindikátus, melynek elnöke Tóth Samu, alelnökei pedig Baci Alexandru és Méhes Albert, titkára Tocaci Simion, megtette a lépéseket, hogy működését mint jogi személyiség folytathassa.

MEGBIZHATÓ legálitáció és jogrendelés
háztartásoknak REUSZ legolcsóbban
üzleteknek, volt hazaszállítva
Flora S. A. Tel. 11-41.
Bul. Reg. Ferdinand 83 **MUJEGGYAR**

A betegsegélyző illeték levonása.

A közelmúltban az aradi pénzügyigazgatóság megállapította, hogy egyes kereskedők és iparosok a megengedettnél nagyobb összegeket vonnak le alkalmazottaik adóköteles fizetéséből betegsegélyzői illeték címen és ilymódon megkárosítják a kincstárt. Tájékoztatás végett a pénzügyigazgatóság közli, hogy a havi fizetésekből a következő összegek vonhatók le a fenti címen: Száz leitől 625 leig terjedő havi fizetés után 13 lei, 625 leitől 1150 leig 26 lei, 1150 leitől 1975 leig 48 lei, 1975 leitől 2475 leig 65 lei, míg ezen felüli havi fizetés esetében 78 lei.

Guttmann Ferdinand
ORÁS ÉS ÉKSZERÉSZ
Arad, Str. Mărăşesti 1.

Megszűnés fenyegeti a Timişoara-temesvári építészeti szakiskolát.

Az egykori Timişoara-temesvári ipari szakiskola épületében jelenleg két középiskola működik: az ipari főgimnázium és az építő főgimnázium, melynek egyelőre négy felsőbb osztálya van. Az épület szűknek bizonyult mindkét iskola befogadására, így másutt kell elhelyezni az építészeti szakiskolát. Amennyiben a város nem gondoskodik megfelelő épületről, nem állítják fel az akadémiai jelleggel bíró felsőépítészeti szakiskolát és a már meglévő főgimnáziumot megszüntetik.

Fock Gábor Bármilyen
borostyán- és
esztétikázóüzem csontmunkákat is
Arad, Str. Greceanu 4. vállal!

Megegyezés az ecetgyárak és a bortermelők között.

Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszter kezdeményezésére több ecetgyár és a szőlősgazdák szindikátusainak szövetsége között megállapodás jött létre, melynek értelmében az ecetgyárak ezer vagón nemesbort vásárolnak és abból ötven százalékos töményecetoldatot gyártanak. A megállapodás azért érdekes, mert eddig tilos volt a kilenc foknál erősebb ecet előállítása.

Aranyművesmunkákat
a legjótányosabban LÖWY
vállal Arad, str. Mărăşesti 8.

Az országos betegsegélyző pénztár költségvetése.

Az országos betegsegélyző pénztár megállapította költségvetését, amelynek végösszege egy milliárd és kétszázhuszonhét millió leit tesz ki. Ebből 283 milliót a kisipar, 710 milliót a nagyipar fizet be, 223 milliót tesz ki az 1.2 százalékos illeték jövedelme és végül kilenc millió folyik be a betegsegélyzőkönyvek eladásából. Többek között 285 millió leit fordítanak a bucu-reştii, timişoarai, aradi, azugai, iasii, craiovai, soloai, toplitsi, sighişoarai, curtea de arges és beşteni kórházak építésére, illetve kibővítésére.

Nem mentesülnek a kiskereskedők és iparosok a könyvvezetési kötelezettség alól

Az adóalap megállapításánál feltétlenül szükségesek a könyvek adatai és ezért csak a szabálytalan könyvvezetés esetén kiróvandó büntetés megváltásául szolgál az évi 200 leies átalány. Ahol nincs kereskedelmi könyvvezetés, becslés alapján állapítják meg az adóalapot

BUCUREŞTI, május 29. Mindazokból az intézkedésekből, amelyeket a pénzügyminisztérium a kiskereskedők és iparosok könyvvezetési kötelezettségével az utóbbi időben kiadott nyilvántartások látszólag, hogy mindazok a kiskereskedők és iparosok, akiknek évi adóalapja nem haladja meg a 150 ezer leit, évi kétszáz leies átalány-összeg lefizetése ellenében mentesülnek a könyvvezetési kötelezettsége alól. Most azonban a pénzügyminisztérium magyarító körrendeletet intézett alárendelt hatóságaihoz és ez a körrendelet minden kétséget kizáró módon megállapítja, hogy a kétszáz leies átalány lefizetése csak arra jogosítja fel a kiskereskedőket, és iparosokat, hogy eltérjenek a könyvvezetési szabályaitól, tehát abban az esetben, ha ellenőrzés alkalmával azt állapítják meg, hogy könyvek nincsenek rendszeresen vezetve, mentesülnek a bírságtól. A rendelkezés fontosabb részei a következőket tartalmazzák:

Az egyenes adózásról szóló törvényben 1938. áprilisában eszközölt módosítások között szerepel az a változtatás is, amely a kereskedelmi könyvek vezetésének kötelezettségét írja elő és szabályozza. Az egyenes adó megállapításának szempontjából ez a kötelezettség rendkívül nagy fontossággal bír, mert a megállapítás rendszere teljesen a kereskedelmi könyveken alapszik. A regiszterek és mindazok az iratok, amelyek ezzel kapcsolatosak, tíz esztendeig megőrzendők, mert ezeknek hiánya kihágást képez és a kihágás megállapítása esetén a kétszeres adóösszeget kell az ügyben szereplő kereskedőnek, vagy iparosnak büntetésként lefizetnie.

Egyetlen kivétel a törvény értelmében az az iparos, aki megfelel a forgalmi- és fényűzési adóról szóló törvény kilencedik szakaszában felsorolt feltételeknek.

Azzal a cézzal, hogy a kiskereskedők és iparosok helyzetén könnyítsünk — állapítja meg körrendeletében a pénzügyminisztérium, — olyan intézkedést alkalmazunk, amely lehetővé teszi ezen kategóriák esetében a kihágás esetén alkalmazandó megtorlást, amit a törvény ír elő. A pénzügyminisztérium tehát úgy intézkedett 470.554-es számú rendeletében — 19. március 13-án —, hogy mindazok a kereskedők, akiknek évi adóalapja nem haladja meg a 150 ezer leit, 200 lei évi átalány összeg lefizetése ellenében mentesülnek a bírság alól, ha az ellenőrzések alkalmával könyveiket nem találják rendben.

Mivel azonban ezen adófizető-rétegnél az adóösszeget a regiszterekből kitűnő adatok alapján állapítják meg, a minisztérium szükségesnek tartja felhívni az összes érdekeltet figyelmét arra, hogy a könyvvezetési kötelezettsége alól nem mentesítheti sem a kisiparosokat, sem pedig a kiskereskedőket az adóalap megállapításánál feltétlenül szükséges könyvvezetési kötelezettsége alól már csak azért sem, mert ebben az esetben az adómegállapítást becslés alapján kellene eszközölni. Márpedig ez éppen az adófizetők szempontjából lenne kevésbé előnyös. Így a kétszáz leies illeték lefizetése ellenében a minisztérium csak a 103. szakasz d. bekezdésében feltüntetett megtorlás alól mentesíti az érdekeltet.

A megyei szövetkezeti központ is elrendelte a Timişoara-temesvári iparos székház-szövetkezet felszámolását

Ezzel valamennyi folyamatban lévő per elveszítette jelentőségét.

Ismételten beszámoltunk arról a bonyolult pereskedésről, amely a Timişoara-temesvári munkakamara és az iparos székház-szövetkezet között támadt és amelynek tárgya a székház épületének birtoklása. A munkakamara ugyanis, mint a megszüntetett ipartestület jogutódja, igényt támasztott az iparos székház palotájára azzal az indoklással, hogy a székházat az ipartestület szubvencióból építették az összparosság számára és annak mégis csak egy kisebb csoport élvezi hasznát. Ezzel kapcsolatosan több párhuzamos per keletkezett, amelyek még most sem nyertek jogerős befejezést.

Ezelőtt egy évvel a munkaügyi minisztérium intervenciójára a bucu-reştii Comitetul Central de Indrumare şi Organizare a Cooperativelor (Szövetkezeteket Irányító Központi Bizottság) feloszlatta

a Timişoara-temesvári iparos székház-szövetkezetet mint amely nem tesz eleget a szövetkezeti törvény előírásainak. A szövetkezet a határozatot a megyei Comitetul Naţional a Cooperativelor (Nemzeti Szövetkezeti Bizottságnál) megfellebbezte, amely napokban döntött az ügyben. A bizottság jóváhagyta a bucu-reştii központi bizottságnak a székház-szövetkezet feloszlására vonatkozó határozatát, nemkülönben a felszámoló bizottság összeállítását is. Az iparos székház-szövetkezet felszámolásával ugyanis a Consumul Românesc nevű szövetkezetet bízták meg.

Ezzel a határozattal az iparos székház-szövetkezet a harcot végképpen elveszítette és valamennyi folyamatban lévő per időszertülné vált.

A forgalom utáni haszon megállapítása

1938. április 1-én megjelent adóreform tudvalevőleg új intézkedéseket tartalmaz az adó-kivetésnek olyan esetére, amikor a vállalatok könyveit nem lehet figyelembe venni. Az adó-törvény 39-ik artikulusz 2-ik a) pontját változtatja meg az adóreform, amikor úgy intézkedik, hogy ilyen esetekben mindenekelőtt a forgalmat kell megállapítani és ennek alapján bizonyos rentabilitási hányadot felvenni, amely az adó-kivetés alapjául szolgál. Ezt a rentabilitási hányadot a Comisia Fiscală minden évben a vállalatok különböző szakmái szerint állapítja meg. Ennélfogva maga a minisztérium is belátta azt, hogy a rentabilitási hányadnak az adó-kivető hatóságok, vagy miniszteri rendelet útján való véleményezése nem felel meg a törvény szellemének és azonkívül méltánytalan is, mert a különböző szakmájú vállalatokat teljesen egyenlő elbírálásban részesítette, tekintet nélkül arra, hogy a vállalat hol működik, a fővárosban-e, vagy a vidéken, több vagy kisebb költséggel tudta elérni ugyanazt a hasznot, a mit az ugyanolyan szakmájú más vállalat.

Ezenkívül ez a miniszteri rendelet elentétben állott a spekulatörvénnyel is, mert egyes szakmáknál 35 százalék rentabilitási hányadot is előírt, jöllehet a spekulatörvény maga 20 százaléknál több hasznot nem engedélyez.

Minthogy ebben az évben átvitel útján vették ki az adót, az új törvény rendelkezése csak azokat a cégeket érdekli, amelyek most kezdik meg működésüket, vagy amelyeknek adómentessége most szűnik meg. Mindazonáltal máris szükség van az adó-kivetés ilyen alapon való előkészítésére. A pénzügyminisztérium tehát máris megtette az intézkedéseket az új törvény alkalmazására. Külön speciális inspektort bízott meg azzal, hogy vizsgálják felül öt évre visszamenőleg az összes részvénytársaságok helyzetét és az összes tőkeváltozásokat.

Ennek a tisztviselőnek megbízatása arra is kiterjedt, hogy összegyűjtse mindazokat az adatokat, amelyeknek alapján a Comisia Centrală Fiscală a legigazságosabban és legpontosabban fogja tudni megállapítani a rentabilitási hányadokat.

Oradea-Nagyváradon szakképzettség nélküli munkások dolgoznak egyes pékműhelyekben.

Az Oradea-nagyváradai munkügyi felügyelőséget érdekes feljelentés foglalkoztatja. A feljelentést több itteni pékiparos írta alá s elpanaszolják, hogy a pékműhelyek javarésze szakképzettség nélküli munkásokkal dolgoztat s ezzel teret enged biztosítani a tisztességtelen verseny kifejlődésének. Az érdekelt pékiparosok feljelentésükben azt kéri, hogy a munkügyi felügyelőség tegye meg a szükséges lépéseket s utasítsa a szóban forgó pékiparosokat, hogy csak szakképzett munkásokkal dolgoztassanak.

Sträier-felszerelések és mindenféle sapkák

készítése és legdusabban felszerelt szaktüzlete: JOSIF FULÖP, Arad, a Vojtek patika mellett

FEJLETT TECHNIKA.

A kisfiú és a kislány nevelőjük kíséretében kirándulnak a ligetbe. Utközben megbeszél a kislány:

— Mondd csak, Gyuri, hiszel te a gölyában?

— Nem — mondja kisfiú — az régen volt.

Ma már nem a gölya hossa a gyerekeket, hanem a vikend.

Eztst dísz tárgyak,
evőeszköz,
szelencék,
cukortartók,
tálak a legtökéletesebb
kivitelben készülnek:

**Fratii
Niszel**

Arad,
Str. Eminescu 22.

Arad- és Hunedoara-Hunyadmegye
korcsmai különleges zárórát
kérnek.

Az aradi vendéglősök Szindikátusának küldött-sége járt az aradi munkafelügyelősen és emlékiratot nyújtott át a munkügyi minisztérium egy tavalyi rendeletének visszavonása érdekében. Ebben a rendeletben a munkügyi minisztérium úgy intézkedett, hogy a közösekben záróra szempontjából vendéglők nem működhetnek, csak korcsmák. Vagyis a közösekben levő vendéglők vasárnap ugyanugy, csak déli 12 órától este hétig lehetnek nyitva, mint a korcsmák. Az emlékiratban a vendéglősök rávilágítanak arra, hogy számos nagyközségben ennek a rendeletnek fentartása teljesen indokolatlan. Ilyen községek például Aradmegyében Nadlac-Nagylak, Rovine-Pécska, és főképpen Radna, Hunedoara-Hunyadmegyében pedig Brad és Lupeni-Lupény. Különösen kiemeli az emlékirat Radna szerepét és utal arra, hogy ennek a községnek lakossága jóformán a bucsusokból él. Abban az esetben pedig, ha az ünnepeken este hét óra után a vendéglőket Radnán nem tarthatják nyitva, keresetük legjelentősebb részétől esnek el.

A Saturnare-szatmári
Csizmadia Ipartársulat a kontárok ellen

A napokban tartotta meg választmányi ülését a Saturnare-szatmári csizmadia ipartársulat Gyüre Lajos elnöke alatt. A megjelentek a kontárkérdéssel foglalkoztak. Több felszólalás elhangzása után elhatározták, hogy erőlyes intézkedéseket tesznek a kontármunkások működése ellen. A bőrkartell tulkapásairól, az anyagárak emelkedéséről beszéltek még, végül pedig elhatározták, hogy a székház épületébe bevezetik a villanyvilágítást.

Bundák és
szőrmék
nyári
gondozását

szőrmefestést és nyírást
felelősséggel vállal:
Engelhardt
Arad, Str. Eminescu 1.

ALTERNATIVA.

— Megbrúlt maga, Macera ur, hogy a mai rossz viszonyok között életet nyitott?
— Hát kérem, dolgozni csak kell.
— De hiszen már is csódba ment.
— Hát kérem, valamiből élni is kell.

Fürdőruhát

fürdőnadrágot, fürdőcipőt és sapkát, selyem-harinyát, kombinét és reformot mélyen lezártított áron

BOGYÓ-nál

Külön bizottság alakult Aradon a cipészkontárok felkutatására

Az aradi cipésziparosok szindikátusa a napokban Ilica Gheorghe elnöke alatt tartott közgyűlésén elhatározta, hogy külön bizottságot küld ki a kontárkérdés megoldása érdekében. Ezt a bizottságot azonnal bízták meg, hogy kutas-sa fel a kontárokat és minden egyes esetben tegyen jelentést az illetékes munkügyi hatóságoknak. Ugyancsak ennél a bizottságnál jelentik majd be a szindikátus tagjai az általuk ismert kontárokat.

A szindikátus reméli, hogy azzal, hogy külön szervezetet létesített, amely kizárólag a kontárkérdéssel foglalkozik, sikerül végre megoldásra juttatni ezt a kérdést. Elhatározta a szindikátus azt is, hogy ebben a hónapban szaktanfolyamot kezd a szindikátusi tagok szakmai tudásának fejlesztése érdekében. A szindikátus közgyűlését egyébként június 5-én tartják meg.

Beszerzési szövetkezetet létesít a Târgumureş-marosvásárhelyi kocsigyártó ipartársulat

Mureş-Marosmegye területén egyre jelentősebb a szövetkezeti mozgalom. Legutóbb a Târgumureş-marosvásárhelyi kocsigyártó ipartársulat határozta el közgyűlésén egy szövetkezet megalapítását. Az ügygel az évi közgyűlésen foglalkoztak. Görög Albert elnök megnyitó beszédét Felméri Frigyes pénztári jelentése követte, majd két fontos javaslatot terjesztettek a közgyűlés elé: egy emetkezési és egy beszerzési szövetkezet megalakítását. Mindkét indítvány a közgyűlés helyeslésével találkozott s a részletes

vita során a többség a beszerzési szövetkezet megalapítása mellett foglalt állást, miután nemrég alakult meg a városban az ipartársulatok és egyesületek közös temetkezési egyesülete „Unirea” néven.

A beszerzési szövetkezet látná el az ipartársulat tagjainak műhelyeit a szükséges olcsó és jóminőségű fa- és egyéb nyersanyaggal. A közgyűlés úgy döntött, hogy a szövetkezet megteremtésének ügyét a választmányra bízta.

A tanoncoktatás kérdése az aradi római katolikus egyházközség képviselőtestületi közgyűlése előtt

Ha a kisebbségi tanoncok nem kapnak helyet az állami iskolában. — Az egyházközség felekezeti tanonciskolát létesít.

Arad iparosságának egyik régi problémája a tanoncoktatás kérdése és ez főképpen az új ipartörvény életbeléptetése után nyert jelentőséget, mert ennek a törvénynek rendelkezései értelmében tudvalevőleg csak abból az inasból lehet segéd, majd pedig mester, aki előzetesen tanonciskolába járt. Ezzel a kérdéssel behatóan foglalkozott az aradi római katolikus egyházközség legutóbb megtartott képviselőtestületi közgyűlése.

Boros Béni dr. titkár beszámolt arról, hogy az új ipartörvény 51. szakasza értelmében tanonciskolákat egyházközségek is létesíthetnek és fenntarthatnak, az 59. szakasz szerint pedig ezekben az iskolákban a tanítási nyelv az lehet, amelyen az egyházközség tagjainak többsége beszél. Az aradi római katolikus egyházközség már régebben foglalkozik azzal a tervvel, hogy tanonciskolát létesít. Ehez tudvalevőleg külön engedély szükséges, egyben pedig gondoskodni kellene az anyagi alapokról is. Timişoara-Temesváron a kérdést úgy oldották meg, hogy a fenntartás költségeit az iparosok és kereskedők egyesületei vállalták. Aradon a tanonciskolát a katolikus gimnázium épületében helyeznék el, a fenntartás költségéhez azonban szintén a magyar iparosság hozzájárulását kérnék, mert az egyházközség költségvetéséből nem lehetne fedezni — legalább is teljes egészében — a fenntartás költségeit.

A kérdéshez Kovács Ferenc kovácmester szolt hozzá, aki hangsúlyozta, hogy nagyon sok az olyan kisebbségi iparostanoncok száma, akiknek már nem jutott hely az állami tanonciskolában. Ezek hiába tanulják ki szakmájukat, segédkönyvet vagy mesterkönyvet nem kaphatnak, mert a törvény határozottan ragaszkodik a tanonciskolai végzettséghez, így tehát ezek a

fiaalemberek arra kényszerülnek majd, hogy napszámosként dolgozzanak. Így tehát elsőrendű és eléggé nem hangsúlyozható feladat a tanonciskoláról szóló gondoskodás.

Széll Lajos dr., az egyházközség világi elnöke válaszában hangsúlyozta, hogy az egyházközség tudatában van a kérdés fontosságának, mert tanonciskola híján valóságos veszély fenyeget, hogy az az iparos-osztály, amely egyébként az egyházközségnek is egyik jelentős támasza, kivész. Utalt arra, hogy a munkügyi minisztérium rendelete értelmében minden munkakamarának ebben az évben 500 ezer lelt kell felvennie költségvetésébe a tanonciskolák kibővítésére. Ha ebből az összegből az aradi állami tanonciskolát sikerül oly módon kibővíteni, hogy abban a kisebbségi tanoncok is akadálytalanul helyet kapnak, akkor egyelőre nem mutatkozik szükségesnek az, hogy az egyházközség létesítsen nagy anyagi áldozatokkal tanonciskolát. Viszont, ha az állami iskolában a kisebbségi tanoncok egy része továbbra sem kaphat elhelyezkedést, akkor föltétlenül gondoskodni kell a felekezeti tanonciskoláról.

A világi elnök javaslatára a közgyűlés kimondotta, hogy a vezetőség a jövőben is állandóan napirenden tartja a kérdést.

FÉRJEK.

Két férj diskurál. Szidják az asszonyokat. Azt mondja az egyik:

— Az első férfit, aki megdőlt, fel kellett volna akasztani.

Mire a másik.

— Az elsőnél még van enyhítő körülmény is. De a második valóban hülye volt.

Divatszini selyem **HARISNYAK**
BARSONY áruházban legelőnyösebben kaphatók.

Ajánlatos a be nem épített ingatlanok adóállapota után érdeklődni, mert három ilyen ingatlant elárvereztek Cluj-Kolozsváron úgy, hogy a tulajdonos nem is tudott róla.

Cluj-Kolozsvár területén az utóbbi időben adóhátralék miatt kitűzött ingatlanárveréseken három ingatlan cserélt gazdát anélkül, hogy az ingatlan tulajdonosnak az árverésről tudomása lett volna. A fiscus ugyanis a fenti esetekben ingatlanárverést tüzetett ki olyan be nem épített ingatlanokra, melyek tulajdonosainak az árverési hirdetményt a senki által nem lakott ingatlanon nem tudta kikézbessíteni. Ily esetekben a végrehajtási törvény előírásai szerint a fiscus gondnokot nevez ki az ingatlan tulajdonos érdekeinek képviselőjére, akinek az árverési hirdetményt a tulajdonos helyett kikézbessíti. Minthogy névazonosság esetében előfordulnak ilyen tévedések, ajánlatos, ha a be nem épített ingatlanok tulajdonosai időnként érdeklődnék ingatlanuk adóállapota felől.

Fürdőreszek	Selyemingek	Retikülök
Selyemharisnyák	Zoknik	Keztyűk
leg-olcsóbban STRASSER barisnya-áruházában Primáriával szemben.		

Elvi jelentőségű döntés a lakbérérték csökkenésével kapcsolatban.

A lakbérérték leszállítására vonatkozó elvi jelentőségű ítéletet hozott a bucureştii tábla S. II. Dec. fisc. No. 77-937. sz. ítéletében. A konkrét eset a következő volt: Egy háztulajdonos kiadott két lakást bérbe, míg a harmadikban maga lakik. A két lakás bércsökkenése eléri a 25 százalékot, ugyanakkor a fiscus a háztulajdonos által lakott részére az értékcsökkenést a többihez mérten nem akarta elismerni. A tábla döntése szerint az értékcsökkenés ugyan olyan arányban a saját lakására is vonatkozik. Ezzel a döntéssel orvosolt nyert az az eddigi állapot, hogy a háztulajdonos által lakott lakásra nézve a múltban nem nyert alkalmazást az adótörvény 13. szakasza, amely adócsökkenést engedélyez, ha a lakbérérték 25 százalékkal csökken.

Billiárdasztalok, dákók, golyók külföldi anyagból nagy választékban **készülnek**
KOLAROV
esztergályosnál, Arad, Str. Eminescu 42.

Uj rendelkezések a kihágási eljárásoknál.

Erdekes ügyben hozott határozatot a bucureştii munkabírószék II. szekciója, mely a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény alapján megállapított kihágást tárgyalta. Mihai Negrescu Negrilo bucureştii illatszertulajdonos ügyéről volt szó, ki a munkaügyi minisztérium felügyelőjének jegyzőkönyve szerint zárórán tu. is nyitva tartott. A kihágással vádolt kereskedő tanukra hivatkozott, hogy megdöntse a jegyzőkönyvben foglaltakat. A munkaügyi minisztérium képviselője ellenezte az indítványt, mert — mondotta — a törvény értelmében felvett jegyzőkönyvvel szemben nincs helye tanubizonyításnak, csupán büntügyi eljárásról lehet szó a jegyzőkönyv meghamisítása miatt. Mihai Negrescu, ügyvédje rámutatott arra, hogy az új büntető-törvénykönyv 138. és 139. szakaszai eltérnek a régi perrendtartás rendelkezéseitől és megváltoztatják a régi joggyakorlatot. A munkabírószék helyt adott a kérelemnek és elrendelte a tanuk kihallgatását.

Modern princess-, cipő-, has- és gyógyfűzők, melltartók a legjobb szabásban, olcsón készítenek:
PILCZ IRMA
fűzőspecialistánál
Arad, Str. Eminescu 14.

A „Satumarei Mintavásár” iránt általános az érdeklődés

A Satumare-szatmári kereskedelmi és iparkamara ezidén is megrendezi a múlt évben szép anyagi és erkölcsi eredménnyel végződött áru-mintavásárt. Eddig számos vállalat jelentette be részvételét és nemcsak a megyéből, de az ország távoli részéből is érkeztek bejelentések.

Az érdeklődés érthető és indokolt is. Satumaret szerencsés földrajzi fekvése egyenesen arra teremtette, hogy összekötő kapocs legyen há-

rom ország gazdasági életében. A város az ország egyik főútjára, aminek jelentőségét minden gazdasági és kereskedelmi szakember elismeri és értékeli. Ilyen kedvező jelenségek mellett nem is lehet más eredmény, mint a siker, amely az idei satumarei mintavásárnak is hű kísérője lesz.

A mintavásár időtartama: július 10—augusztus 7.

Az adóügyi fellebbezések bélyegei

A pénzügyminiszter legújabb törvényt magyarázata

Ismertettük annakidején az új adóreformnak azt a rendelkezését, amely szerint minden adófel-lebbezésre, valamint közvetlenül a pénzügyminiszteriumhoz benyújtott adóösszeállítás, vagy adóellen-gedési kérelemre az előírt bélyegeken kívül még 0.60 százalékos proporcionális illetéket is kell alkalmazni. A pénzügyminiszter a reformra vonatkozóan 1938 április 7-én 10.654. számú körrendeletével részletes utasítást is adott a pénzügyi hatóságoknak.

Ugy a törvény, mint a végrehajtási utasítás kiemelte, hogy a 0.60 százalékos proporcionális illetéket csupán az államot illető adó után kell alkalmazni és pedig az első fokú hatóság által megállapított adóösszeg után és csak az esetben, ha ennek összege meghaladja az 5000 lejt.

A Bélyegügyi Igazgatóság legújabb magyarázata alapján a pénzügyminiszter most újabb rendeletet adott ki a pénzügyi hatóságokhoz, amelyben közli, hogy 0.60 százalékos proporcionális taxa alól mentes 5000 lei érték nem jelenti azt, hogy eddig a részletig minden össze mentes a proporcionális adó alól, hanem a zadómentes 5000 lei végső határ, amelyet azért állapítottak meg, hogy segítsék a támogatásra szoruló feleket abban, hogy kisjelentőségű vitás ügyeket elintézhessék.

Más szóval tehát csak azok a fellebbezési ké-

relmek mentesek a 0.60 százalékos proporcionális adó alól, amelyekben a vitás adóösszeg nem haladja meg az 5000 lei végső határt, minden más esetben, ha az összeg 500 leinél több, az egész összeg után le kell rómi az első 100 leitől kezdve a zefőrt illetéket.

E magyarázat alapján az utasítás a pénzügyminiszter előbbi rendelkezését kiegészítve, példák-kal világítja meg a kérdést.

Egy kereskedő, abból az indokból, hogy tévesen vetettek ke adót 200.000 lejt kitevő utazási költségeire, fellebbezéssel élt. A 9 százalékos kereskedelmi adó kvóta szerint ez összeg után 18.000 lei adó járna. A proporcionális fellebbezési illetéket, 0.60 százalékot ki kell vetni e vitás összegű adó után, tehát a fellebbezésre a rendes bélyegen kívül még 108 lei illetéket kell alkalmazni.

Egy másik hasonló esetben a kereskedő 45.000 lei utazási költség levonását kéri a fellebbezésben. Ennek a vitás 45.000 leinek 9 százalékos kereskedelmi adója 4050 lei. Minthogy nem éri el az 5000 lei határértéket, ezután a fellebbezés után nem jár proporcionális illeték.

A pénzügyminiszter a fenti magyarázat figyelembe vételével módosította tehát az 1938 évi 10645. számú rendeletét és utasította a pénzügyi hatóságokat, hogy a fenti magyarázatot vegyék figyelembe a fellebbezések illetékeztésénél.

CSAK A FELET.

Smith urnak elszakadt a régi öltönye. Smith ur Aberdeenben lakik, Skóciában. Megfoltosni már nem lehetett az öltönyt, felkereste tehát egyik barátját:

— Tönkre ment a ruhám, kérlek, kénytelen vagyok újat csináltatni. Nem tudsz egy olcsó szabót?
— De tudok. White-nek hívják, itt lakik a sarkon. De figyelmeztetlek, hogy csak a felét fizessd annak, amit kér.

Smith felkereste a szabót:

— Mennyiért csinál egy öltönyt?
— Nyolcvan shillingért.
— Az drága. Negyvenet adok érte.
— Arról szó sem lehet kérem. De miután uraságod új rendel, hát nem bánom, előzékenységgem jeléül megcsinálom hatvanért.

— Mit képzelsz? Harmincat adok, egy pennnyel se többet.

— Oh, kérem, hiszen arra ráfizetnék. De mivel nem akarok elveszíteni egy rendes buncsaftot, hát egye fene, kivételesen megcsinálom negyvenért.

— Huszat adok, de ez az utolsó szavam.
— Rettenetes ember uraságod. Hát jó, legyen harminc, de csak azért, mert úgy alkuszik.

— Tizenöt shilling, csinálja, vagy nem?
A szabó a haját tépte.

— Ilyen rendelővel még sohase volt dolgom. kérem. Tizenöt shillingért akar egy öltönyt? Hiszen akkor inkább megcsinálom magának azt az öltönyt ingyen.

Smith ur bölintott:

— Rendben van, de akkor csináljon kettőt.

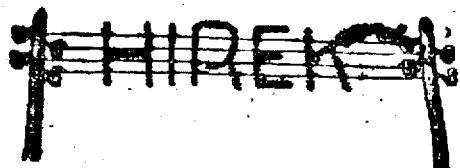
— KÖZSZÁLLÍTÁSOKNÁL ELŐNYBEN RÉSZESITIK A BELFÖLDI IPART. A hivatalos körök megállapították, hogy a közszállítások alkalmával a külföldi iparvállalatok nagy versenyt támasztanak a belföldi iparnak. Ugyanis a külföldi ipar egyrésze jelentős kiviteli jutalmakat élvez és ezen az alapon olcsóbb ajánlatokat tehet a belföldi iparnál. Ezért az illetékes körök elhatározták, hogy a jövőben a közszállításoknál előnyben részesítik a belföldi ipart.

Megnyílt a
Textil A. B. C.
selyem, szövet és keletgyeáruház
Arad, Bul. Reg. Ferdinand (A királyi templommal szemben.)

Az alkalmazottak szabadsága.

A Timişoara-emesvári munkakamara felhívja az ipari és kereskedelmi üzemek tulajdonosait, hogy fizetett alkalmazottaik szabadságának beosztásáról táblázatot készítsenek. A táblázatban az alkalmazott neve, szabadságára való távozásának időpontja és a szabadság ideje szerepel. Kereskedelmi és ipari üzemek tisztviselőinek fizetett szabadsága a következő: ugyanazon a helyen eltöltött 1—3 évi szolgálat után tiz nap, 3—5 évi szolgálat után tizenhárom nap, 5—10 év után huszonegy nap. Minden további szolgálati esztendő után egy nappal növekszik a szabadságidő, amely azonban a harminc napot nem haladhatja meg. A munkásoknál 1—3 év után hét nap, 3—5 év után tiz nap, 5—10 év után tizenhárom nap a szabadság. Tiz éven felett minden további évnél egy nap jár, de a szabadság itt sem haladhatja meg a harminc napot. A vállalatok kötelesek szabadságot adni alkalmazottaiknak, még pedig lehetőleg a nyári hónapokban.

Műköszörűde és acéllerakat
Arad, Str. Petran, a Földes gyógyszerházzal szemben.
Precizia
(Tell A.)



AZ IPAROS

Megjelenik minden második pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félévre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félévre 150 lei, negyedévre 75 lei.

Redakcia és adminisztráció — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaction und Administration:

Hirdetések négyzetcentimétere 6 lei. Éves köteteknél árenda díj.

Arad, Caminul Industrişilor — Iparos Otthon. Strada Braţianu 18.

— A munkanélküli segélyek ügye. A gvár-
iparosok országos szövetségéhez újabb panaszok érkeztek, hogy a társadalombiztosító továbbra is követeli a vállalatoktól az 1937 december elsejétől 1938 április harmincadikáig terjedő időre — szerinte — esedékes munkanélküli segély összegének lefizetését. Ismeretes, hogy a gyáriparosok országos szövetsége már régebben arra az álláspontra helyezkedett, hogy a tényleges munkanélküliség megszűnt és ezért tagjai nem fizetik tovább ezt az önkéntes felajánlást. Ezzel az állásponttal ellentétben a társadalombiztosító továbbra is követeli a munkanélküli segélyek fizetését. A szövetség ismételt felkérte a munkügyi minisztériumot: rendeleti úton intézkedjék a társadalombiztosító álláspontjának megváltoztatását illetően.

EZ IS EGY ALKALOM.

Bubolyák, a kefekötő és elismert fröccs-szakértő meglehetősen bizonytalan lépékekkel haladt az uccán. Egyik dalegyleti tag hozzálépett és fejcsóválva mondta:

- Pista, te már megint ittál.
- Igen — bólogatott megadóan Bubolyák.
- Multkor megígérted, hogy nem teszed.
- Na igen, de most bánatomban ittam.
- Hát mi féle bánatod van?
- Az orvos eltiltott az ivástól.

— Ötven kilogramnál nehezebb csomagok után külön utépitési díjat kell fizetni a CFR vonalain. A CFR vezérigazgatósága körrendeletben rendelte el, hogy a jövőben minden 50 kilogramnál nehezebb csomag után 5 lei forgalmi díjat és 5 lei utépitési és modernizálási díjat kell fizetni. Ezeket a díjakat bélyegben alkalmazták és azt a szállítási, ellenőrző szelvényre ragasztják.

Kegyesszivű asszony

Írta: NAGY LAJOS.

Bonta urnak tetszett a nagyságos asszony, talán szerelmes is volt belé, de sehogy sem tudta többre vinni, mint hogy ezt a nevet kapta: „a Bonta”. Hogy így beszéltek róla, hogy jelenlétében és távollétében mindig csak így emlegették, az megmagyarázta az ő rangját, színvonalát, feladatait, a nagyságos asszony körül betöltött szerepét. Például, ha elfogyott a háznál a cigaretta: „mindjárt jön a Bonta, nála lesz”. Ha pedig véletlenül jött a Bonta és nem akadt nála cigaretta: „Enyje, ugorjon csak át Bonta, ide a trafikba”, vagy más ügyben: „Ugyan Bonta, telefonáljon csak innen a fűszerezéstől Szelecseynének, hogy holnap ötre várom”.

Bonta szolgálta cigarettával, vagy elszaladt a trafikba, vagy telefonált, levelet dobott be a postaszekrénybe, igazán kis hiba, hogy a piacra el nem ment cekkerekkel. Naponta háromszor is beállított a nagyságos asszonyhoz, órákat töltött nála. Legtöbbször iratokkal érkezett, az iratokat tanulmányozták, haditerveket szöttek s ha szükséges volt, Bonta taxiért szaladt, beülték a taxiba s elrobogtak Ugyvédhez, Szelecseynéhez. Rolla urhoz, vagy máshoz s onnan tovább, néha kora reggel, néha még késő este is. Mert Bonta ur egy nagy áruház tulajdonosa, a nagyságos asszony pedig, ha meg nem sértem őt ezzel a meghatározással, kijárónő. Bonta urnak óriási adóhátralékai vannak, napról-napra fenyegeti őt a végrehajtás, árverés, ezek nyomán a fizetési képtelenség és csőd. A nagyságos asszony meg fiatal és szép, egy korán elhalt építési vállalkozó özvegye, „jó család”-ból való, széleskörű az ismeret-sége, kitűnő az összeköttetései s ha egyéb nem is sikerül neki, hétről-hétre, hónapról-hónapra menti

— A „MUNKA-ALAP” JAVARA FIZETENDŐ ILLETEK. Egyes munkásbiztosítópénztárak azt követelték a kereskedelmi és iparvállalatoktól, hogy a Munka-alap javára minden egyes alkalmazott után a heti két leies bélyeggel lerótt illetéket kívül külön lefizessék az összes fizetések után járó egy százalékos illetéket is. Ez a felfogás ellenkezik a hivatalos lap folyó év március 30-iki 74. számában megjelent s a Munka-alap létesítéséről szóló rendelettel s így ennek következtében a munkügyi minisztérium újabb, határozott rendelkezéseket adott ki, melyek szerint a heti két leies, bélyegben lerótt illetéket csak azok a műhelyek tartoznak fizetni, melyek legfeljebb tíz alkalmazottat foglalkoztatnak, míg az egy százalékos illetéket azok a vállalatok fizetik, melyek tiznél több alkalmazottal dolgoznak. Az egy százalékos illetéket fizető vállalatok nem tartoznak a heti két leies bélyegyet fizetni és megfordítva, a két leies bélyegyet leróó vállalatok nem kötelesek az összes fizetések után járó egy százalékos illeték fizetésére.

ÓVATOS TANU.

Suták urat tanuként hallgatták ki valamilyen nem egészen tiszta üzletbukási ügyben.

— Figyelmeztetem — mondta a bíró — hogy csak azt mondhatja el, amit látott és nem azt, amit hallott. Mikor született?

— Erre nem felelhetek — válaszolta Suták.

— Miért nem felelhet?

— Mert azt, hogy mikor születtem, csak hallomásból tudom.

— Importengedélyek meghosszabbítása. A külkereskedelmi igazgatóság úgy intézkedett, hogy a jövőben nem hozzák nyilvánosságra az importörök számára engedélyezett behozatali engedélyeket. Az engedélyezést a cégek belső ügyének tekintik és ezért nem hozzák nyilvánosságra az adatokat. Elhatározták még, hogy a jövőben nem engedélyezik olyan áruknak a vámokhoz történő szállítását, amelyekre vonatkozóan előzetesen nem adták ki a behozatali engedélyt. Itt említtük meg, hogy a külkereskedelmi vezérigazgatóság ismételt és nyomatékosan az érdekeltek figyelmébe ajánlotta a március tizennegyedikén kiadott törvényrendeletet, amely az importengedélyek meghosszabbításának feltételeiről intézkedik és amelyet annak idején részletesen ismertette Az Iparos.

GYÖNGÉD SZÍV.

Cubákné már a harmadik bolthát fogja a karján és esodálattal nézi őket. Cubák ur, a férj, ezt látja és rászól:

— Miért nem öltöd meg őket?

— Ugyan, Adolf, hát hova gondolsz, hisz a vérem folyik ereikben.

— UJ BEVÁLTÁSI ÁRFOLYAMOK AZ ÁLLAMVASUTNÁL. Junius elsejétől kezdődően az államvasut vezérigazgatósága a következő beváltási árfolyamokat léptette életbe: egyiptomi font 715.02 lei, németalföldi forint 77.57, dinár 3.08, német márká 39.39, belgas 23.62, belga frank 4.73, pengő 26.26, angol font 697.83, olasz lira 7.24, dollár 140.36, aranydollár 241.86, francia frank 4.04, cseh korona 4.89, palesztinai font 698.29, zloty 26.55, osztrák schilling 24.74 svájci frank 32.05 aranyfrank 46.68, aranydinár 4.10 lei. Külföldi utasszakaszra vonatkozóan a fenti árfolyamokhoz 38 százalék felár számítandó.

AJÁNLAT.

Savanyu, aki házalással keresi a kenyerét, öcsenget egy lakásba és az elősiető urnak azt mondja:

— Vegyen a nagyságos ur fésűt, kefét, bajusz-kötőt, inggombot, nadrágtartót.

— Nem kell semmi, mindenem van.

— Akkor vegyen egy imádságos könyvet és adjon belőle hálát az Istennek, hogy mindene van.

— 50 %-os utazási kedvezmény a „Bucuresti Hónap” látogatóinak. A Bucuresti Hónap tartama alatt a látogatók ötvenszázalékos utazási kedvezménnyel utazhatnak a fővárosba. Ez a kedvezmény a CFR összes vonalaira érvényes. Az indulási állomáson megváltott jegy 8 napig érvényes és azzal vissza is lehet utazni. Minden hét végén, péntek éjszaka 12 órától kezdve az utasok 75 százalékos kedvezményben részesülnek. Visszatárazásnál a jegyeket a Bucuresti Hónap részvételi igazolvány felmutatása ellenében pecsételik le.

TEHETSÉGTelen TANITVANY.

Mandula ur nekibuzultan panaszkodik a „Két huzár” című italmérésben fröccsök mellett rendes baráti körének.

— Állandó panasz volt feleségem részéről, — mondta, — hogy én milyen mogorva egy ember vagyok, nincs bennem semmi kedély, semmi vigás, az ember megsavanyodhat mellettem.

— Magamban utánagnodolom a dolgoknak és beláttam, hogy nejemnek tökéletesen igaza van: én egy száraz, unalmas fráter vagyok. Jól van, tettem hozzá magamban, megváltozom, kedves és kedélyes, sőt vicces férj leszek.

— Tegnap este, mikor lefeküdtünk, kesermet hirtelen a paplan alá dugtam, megcsiklandoztam feleségem lábszárait és azt mondtam:

— Kic-kic-kic.

Erre nejem lesújtó tekintettel nézett rám és ezt felelte:

— Mondd, te mamlasz, neked minden marhaságot meg kell tanulnod a Mazzolától?

Bonta ur existenciáját, sőt talán az életét. Üzleti érdek vezette őket egymáshoz, kapcsolatuk lényegileg továbbra is üzleti, legfeljebb, hogy Bonta ura, tulajdonos eltiltotta az a felismerés, hogy a nagyságos asszony karcsú és magas, — az ő típusa! — a haja platinaszöke, még fiatalabbnak látszik, mint amilyen, modora előkelő, sőt bájos lenne, hogy ha haragszik, akkor úgy káromkodik, mint egy... tisztán a kedvesség szempontjából ez a hasonlat is, mint egy kocsis.

Hónapok óta mentették közös erővel a Bonta ur üzletét s ez alatt az idő alatt Bonta ur el előlépett, ügyfélből „a Bonta” lett s ha szívbéli érdeklődése talán még nem is talált hasonló viszonzásra, néha mégis, mintha vele szemben is szívbéli hangok csendültek volna fel a nagyságos asszony ruzsos ajkáról, mert mikor például aggályoskodásával — persze adóügyeiben, — kissé felingerelte a nagyságos asszonyt, az ezt szokta neki mondani: „A fene egye meg magát Bonta.”

Szóval nem lehet azt mondani, hogy Bonta ur alaptalanul remélt. Addig menti az üzletét, addig nem fizeti az adóját, addig szaladgál trafikba, postára, taxiért, addig kínálgatja a nagyságost asszonyt s vendégeit cigarettával, addig mosolyog megadóan a kisebbfokú sértéseken, melyek ugyebár, nem is sértések, hanem kedveskedések, sőt addig hordozza a kisebb-nagyobb ajándékokat tisztelete jeléül, hol abból az alkalmából, hogy egy beadványt végre íktattak, hol mert egy másikat egyik hivatalból a másikba áttettek, hol mert sikerült Szelecseynével találkoznia, hol mert hál’ Istennek nem sikerült Szelecseynét megtalálni, hol mert Rolla ur betegségéből felépülve megjelent a hivatalában; addig hordozza a virágot, kölnvizet, könyvet, töltőtollat, a míg végre is... enyje, hogy lehetne ezt kifejezni,

amíg végre is Bonta ur vágyainak hajója befuthat a szerelem kikötőjébe, na.

Addig... ámbár most már késő, valami kis bonnyodalom támadt, éppen egy ajándéktárggyal, egy napernyővel kapcsolatban. Bonta ur a napokban ezt mondta:

— Ha megkapjuk a tizennégy napos haladéko, akkor elhozom azt a napernyőt, amelyik úgy megtetszett kegyednek a multkor a Kecskeméti-uccában.

— El is várom, — adta meg a nagyságos asszony kegyes beleegyezését.

A tizennégy napos haladéko a Külön Adókkal Sújtó Bizottság megadta. Féltreértések elkerülése végett közlöm, hogy a napernyő caupán tisztelet jele s kívül esik a honoráriumon.

— Délután eljövök és hozom a napernyőt, jelentette ki Bonta ur lekendezve és hódolattal.

Délután Bonta ur nem mutatkozott.

— Az ördög vigye el est a Bontát, — morgogta a nagyságos asszony, csak úgy, minden különösebb jelentőség nélkül, akárkinek, egy barátnőjének, aki éppen nála volt.

Bonta másnap megjelent.

— Hol a napernyő?

— Még nem jártam arra. Délután meglesz.

Délután megint nem jött Bonta.

Ez a Bonta egy csirkefogó. Teljesen megbizhatatlan, egy szavát sem lehet elhinni. Legközelebb, ha ide mer jönni, kirugom! — mondta a nagyságos asszony, ismét csak egy barátnőjének, de mintegy csak önmagának. Lehet ugyan, hogy nemcsak a napernyő miatt, hanem mert az adóügy végleg roszszul állt, semmi kilátás sem volt arra, hogy újabb halasztást, vagy elődázást el lehessen érni. A következő nap jött Bonta. Hozta a napernyőt.

Csengetésére a nagyságos asszony maga nyí-

MEG NEM ENGEDETT ESZKÖZÖK IGENYBEVÉTELE MIATT... Hivatalos közlemény jelent meg, amely szerint a nemzetgazdasági minisztérium négy fővárosi, egy iaszi és egy Timişoara-temesvári céget megfoszt mindennemű import-engedély jogosultságtól, mert közbenjárókat vettek igénybe ilyen engedélyek megszerzése érdekében és általában meg nem engedett eszközöket használtak ezirányú céljaik elérésére. Hasonló esetekben ugyanilyen eréllyel jár el a nemzetgazdasági minisztérium.

TOMI ALMODIK.

Tomi elkésett. Fél kilenckor állított be az iskolába.

— Ilyenkor kell iskolába jönni? — kérholta a tanító ur. — Miért késél el?

— Elaludtam, tanító ur kérem — felelte öszinte bűnbánattal Tomi.

— Még szép, hogy legalább bevallod. De, ha ilyen álomszuszék vagy, miért nem kérsz meg otthon valakit, hogy keltsen fel?

— Nem szükséges, tanító ur kérem, van ébresztőóránk.

— Hát akkor miért nem huztad fel?

— Felhuztam és beállítottam, hogy hétkor csen-gessen.

— Biztosan elromlott.

— Dehogynis romlott el. Kibűnő óra, pontosan jár.

— Talán a csengője nem szólt?

— Ugy szól, mint egy ágyu.

A tanító ur most már mérges lett.

— Haszonlatlan kölyök, hát akkor hogy lehet az, hogy mégsem hallottad?

— Mert álmodtam, tanító ur kérem és azt álmodtam, hogy megsütköttem.

CSOPORTUTAZÁSI KEDVEZMÉNYEK AZ ÁLLAMVASUTNÁL. Az államvasut vezérigazgatósága a következő viteldijkedvezményeket engedélyezte csoportutazások számára: Olyan esetekben, amikor az utas-csoport nem tér vissza a kiindulási állomásra, 8—25 személynél 20 százalék, 26—50 személynél 25 százalék, 51—100 személynél 33 százalék, 100 személynél nagyobb csoportnál pedig 50 százalék. Azok a csoportok, amelyek az odautazás alkalmával megváltják a visszautazásra is jogosító jegyeket legkevesebb 20 személynél 50 százalékos, legalább 48 személynél 60 százalékos kedvezményt élveznek. Minden, legalább száz személyes csoport számára egy ingyenes kísérő-jegy engedélyeztetik, de a kísérők száma — függetlenül a csoport tagjainak számától — nem haladhatja meg a hármat. Azok a külföldi utasok, akik utlevéllel igazolják magukat s vagy tértí jegyeket váltanak, vagy pedig országhatártól országhatárig utaznak, tizenöt személyes csoportban 50, legalább 48 személyes csoportban pedig 60 százalékos kedvezményben részesülnek. Ezek a kedvezmények személyvonatokra alkalmazandók.

tott ajtót. Kinyitott az ajtó, ott állt a nagyságos asszony az előszobában, magasan, karcsun és platinaszőkén, méltóságosan az előkelő modorával és kitűnő öszeköttetésekkel. Bonta ur megállt kint az ajtó előtt, kezében a napernyővel. Mosolygott, de kissé zavartan, mintegy büntadattal a késlekedés miatt.

— Mit akar? — kérdezte a nagyságos asszony, mintha idegennel állna szemben.

Bonta ur egyszerre úgy érezte magát, mintha a föld egy üstökösével ütközött volna össze, porrá zúzódt volna s ő valami elvont alakban, mult életére csupán emlékezve lebegne az űrben. Szólni nem tudott, de mégis feleletül megemelte s maga elé tartotta a finom napernyőt.

— Magából már slegem volt, maga egy hazudozó, megbizhatatlan alak. Hordja el magát s ide többé ne jöjjön.

De hát ezzel már semmi-uj sem történt, hiszen a föld már egy perccel előbb felrobbant. Csak éppen hogy nyoszörgött valamit Bonta ur:

— Di hiszen... nem értem... bocsáson meg... hiszen én kegyedet annyira...

Azt akarta mondani Bonta ur, hogy: szeretem. Hogy: imádom. De azután csak ezt tudta kinyögni:

— ... tisztelem.

A nagyságos asszony azonban megértette a szót. Látta, hogy Bonta ur olyan, mint egy ijedt diák, hogy halovány, hogy reszket és szereti őt. Megesett rajta a szíve. És szólt, mint amikor királynőnek a halálraítelt büntetését kegyelemből életfogytiglan való börtönre változtatják.

— Na nem bánom, a napernyőt itt hagyhatja, de maga tünjön el s többé ne kerüljön a szemem elé.

A napernyőt kivette Bonta ur kezéből, az ajtót becsukta és a zárban megfordította a kulcsot.

Uj repülőbéllyegek.

A Hivatalos Lap május 9-i számában királyi dekrétum jelent meg, amely 4, 200 és 500 leies címletű új repülőbéllyegszámok és borderou béllyegeket helyez forgalomba. A 4 leies béllyegek egy színben vannak nyomva és pedig vörös téglaszínűek. A béllyegeknél az a része, amely a cotoron marad, felső szélén ezt a szót tünteti fel: Románia, középen van az ország cimere az érték betűkkel és ez a felírás: „Fondul Aviatiei”. Az alsó részen pedig vonalazott alapon egy repülőgép látható. A béllyegnek a za része, amely a számlára vagy borderoura kerül, felső szélén szintén ezt a szót tünteti fel: Románia, középen van Öfelsége arcképe, az érték számokkal, a Fondul Aviatiei felírás és a repülőgép. Minden béllyegnek száma és sorszáma van, mind a két részen ugyanazon fekete színben nyomva. A 200 és 500 leies béllyegek víznyomások papíron vannak két színben nyomtatva, a béllyegek részei ugyanazok, mint amilyenek a 4 leies béllyegeké. A 200 leies béllyegeknél ez a szó: Románia, az ország cimere, Öfelsége arcképe és az érték feltüntetése fekete színű, a béllyeg alapszíne és a Fondul Aviatiei felírás narancsszínű. Ugyanez áll az 500 leies béllyegekre is, ahol azonban a béllyeg alapszíne és a Fondul Aviatiei felírás kékszínű.

REALIS MEGÁLLAPÍTÁS.

Döcög bicog és Pöcög kancsal. Találkoznak az uccán. Azt kérdi Pöcög.

— Hogy megy?

Mire Döcög:

— Ahogy látod.

A MUNKAKAMARÁK SZOCIALIS KÖTELEZETTSÉGEI. A munkaügyi minisztériumban helybenhagyták az ország területén működő munkakamarák évi költségvetését. Ezzel kapcsolatban Rálea M. munkaügyi miniszter nagyszabású tervet dolgozott ki, amelynek értelmében a munkakamarákat 400—500 ezer leii terjedő pénzüsszeggel segítik, amelyet a munkaalapból utalnak ki. Ezt az összeget a munkakamarák mindenekelőtt arra fogják felhasználni, hogy tanfolyamokat rendezzenek a tanoncok szakmai tökéletesítésének előmozdítására. Először azokban a szakmában tökéletesítik a tanoncokat, amelyekben mindezideig idegenek működnek. A munkakamarák kötelessége lesz szakmai tájékoztatót létesíteni, — amely itt Aradon már pár hónapja működik is, — ugyancsak a munkakamaráknak kell gondoskodniuk arról is, hogy a tanoncok szabad idejüket hasznosan töltsék el, vagy sporttal, vagy pedig ismeretterjesztéssel. A jó magaviseletű és előmeneteli tanoncok között minden évben jutalmakat osztanak szét, amely mintegy buzdítás lesz a további kitartó munkára. Nyáron a különböző szakmai ágazatokban működő tanoncok részére üdülést kell megszervezniük és ebből az összegből kell felsegélyezni a fizetés nélküli iparosokat, valamint a tanoncotthonokat fentartani.

Uj bizottság az állami szállítások ellenőrzésére.

A külföldön működő gazdasági és pénzügyi bizottságot feloszlatták. A bizottság hatáskörét egy szakemberekből álló és az állami szállítások finanszírozását ellenőrző hivatal foglalja el. Ez az új hivatal a párisi román követség mellett működik, ellenőrzi az anyag és hadfelszerelési cikkek szállításánál megkötött pénzügyi szerződések pontos betartását. Az új hivatal a hadügyi, tengerészeti és repülésügyi minisztériumok alá tartozik.

A TELEFON ÉS A SZOMSZÉDOK.

Gyökérné és Balázs né szomszédok egy nagy bérház harmadik emeletén.

Balázs né naponta legalább huszszor szól be Gyökérnéhez és mindig kölcsönkér valamit. Egyszer a padlókefét, egyszer egy fél citromot, egyszer a letrát, vagy egy szál gyufát, újságpapírost, egy kis panírozót lisztet, szalmiákszászot, svábbogárport, meg-meg-meg.

De legtöbb baj a telefonnal van. Gyökérnének ugyanis telefon is van és Balázs né naponta legalább tízszer jön be telefonálni. Egyszer a szabónőjének, egyszer a barátnőjének, egyszer a fűszerezőnek, egyszer egy urnak, akit röviden csak Pipikémnek nevez és így tovább.

Tegnap végre felfortyant Gyökérné:

— Nézzé, Balázs né, ha annyi telefonálva válogja van, miért nem vezetted be maga is a telefont?

Balázs né legyintett:

— Hogyisne, — hogy állandóan a szomszédok használják!

— **GYOMORFAJAS**, székrekedés, felfuvódás, bélrenyheségnél teljes gyógyulást nyújt a SOLVO pirula. Egy doboz ára 20 lei. Földes gyógyszerár, Arad.

— **VALLALATOK SZEMÉLYZETÉNEK LÉGVÉDELMI KIKÉPZÉSE.** A kerületi iparfelügyelőség felhívja mindazokat az iparvállalatokat, amelyek a légvédelmi gyakorlatokra vonatkozó első számú technikai utasítást megkapták, hogy a vállalat személyzetével minél gyakrabban tartsanak ilyen gyakorlatokat. Rövidesen a helyi és központi szervezetek vezetősége részéről ellenőrzéseket tartanak, hogy megállapítsák vajjon a vállalatok személyzete kellőképpen ki van képezve a légvédelem szempontjából és tudják-e kötelességüket. Azoknál a vállalatoknál, ahol hanyagságot állapítanak meg a törvény értelmében büntetést rónak ki. A felhívást az aradmegyei légvédelmi központ elnöke, T. Trimbitioni kerületi iparügyi vezérfelügyelő írta alá.

Magyar iparosok!

Rendeljétek meg a

Magyar Nép

ketenként husz oldal nagyságban jelenik meg. Előfizetési díj egy évre 150 lei, félévre 85 lei. Kiadóhivatal: Oluj, Baron L. Pop 5. — Kérjen mutatványszámot! — A lapban állandó iparos rovat!

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutoare în caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin această comunică cu asociații, cu cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyző Csoportjai Igazgatósága ezúton közli i. t. tagjaival, hogy a halálhíradók a következő sorszámozok esedékesek:

Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedați:

In Grupa I. Csoportban: V. I.-özü. Ignatie Herling Ignác né 949, Iosif Kovács József 950, Mihail Probst 951, V. I.-özü. Ioan Hack János né 952, Teodoriu Anton Lázár Antal Todor 953, V. I. Ioan Zsupon János né 954, V. I.-özü. Cristof Staudinger Kristófné 955, V. I.-özü. Ludovic Knár Lajos né 956, Iuliu Fejér Gyula 957, Stefan Linhardt István 958.

In Grupa II. Csoportban: V. I.-özü. Ignatie Herling Ignác né 102, Mihail Probst Mihály 1023, V. I.-özü. Ioan Hack János né 1024, V. I.-özü. Antoniu Gáspári Antalné 1025, V. I.-özü. Cristof Staudinger Kristófné 1026, V. I.-özü. Iosif Nagy Józsefné 1027, Nicolae Macean Miklós 1028, V. I. Grigoriu Zöldi Gergelyné 1029, V. I. özü. Lazar Codău Lázárné 1030.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

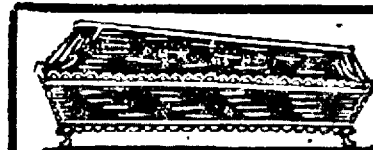
Directiunea Grupelor de Ajutoare de Inmormântare a Industrișilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt în restanță cu cotizațiunile lor, să achite restanțele în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-lui 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedază între timp, nu se poate acorda ajutorul.

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja Igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálhíradók járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatic megszűnik, azaz, ha a tag közbes elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa A) Csoportban: 1049 Soj. lui Adolf Fellner Adolf né, 1050 Soj. lui Csátár Nyiri Csátárné, 1051 Soj. lui Antoniu Groffner Antalné.

In Grupa B) Csoportban: V. I.-özü. Iosif Nagy Józsefné, 1023 Francisc Facsó Ferenc, 1024 V. I.-özü. Milente Pacurar Milentinné, 1025 Soj. lui Antoniu Groffner Antalné.



K L U G
Testvérek
temetkezési
vállalkozás

Arad, Bul. Reg. Ferdinand 37. TELEFON: Arad: 14-30.
Aradul Nou: 20-22. Olc. 6 Arak. Salát készítmény.